Verbeterprogramma Maatschappelijke Veiligheid

Maatregelen OM na onderzoeksrapport commissie Hoekstra naar aanleiding van de zaak Van U.

OPENBAAR MINISTERIE

Versie 1.1

29 oktober 2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding

Rapport Commissie Hoekstra

De voorzitter van het College van procureurs-generaal heeft begin februari 2015, naar aanleiding van signalen dat er vragen waren over het handelen van het OM in de zaak Van U., onmiddellijk opdracht gegeven tot een onderzoek. De commissie Hoekstra heeft dit onderzoek verricht en heeft op 25 juni 2015 haar conclusies en aanbevelingen uitgebracht. Het onderzoek toont verschillende kwetsbaarheden in het handelen van het OM, zoals het proces ter tenuitvoerlegging van het bevel gevangenneming, het proces ter uitvoering van de Wet DNA-V, de informatievoorziening binnen het OM enerzijds en tussen het OM en de politie en overige ketenpartners anderzijds, en de vakinhoudelijke verantwoordelijkheid van de Officier van Justitie en advocaat-generaal. Meer in het algemeen toont het onderzoek hoezeer maatregelen ter zake van verwarde personen bij de GGZ, de reclassering, de politie, de gemeente, de rechtspraak en het Openbaar Ministerie nadrukkelijk in samenhang dienen te worden gerealiseerd.

De voorzitter van het College van procureurs-generaal heeft bij het in ontvangst nemen van het rapport op 25 juni 2015 aangegeven dat het College de aanbevelingen uit het rapport van de Commissie Hoekstra (vanaf hier: het rapport) overneemt en dat het OM vastberaden is in de eigen organisatie en in samenwerking met de ketenpartners noodzakelijke verbeteringen door te voeren. Sommige van deze benodigde maatregelen zijn reeds gerealiseerd, andere zijn meer complex en behoeven verdieping en uitwerking. Deze zullen meer tijd vragen teneinde het gewenste effect te sorteren.

Verbeterprogramma Maatschappelijke Veiligheid

Het geheel aan uitgewerkte maatregelen wordt in dit document beschreven. Primair betreft dit de maatregelen voor onderdelen van het werk van het OM betreffende strafzaken, processen en samenwerking met ketenpartners waar de gemene deler de waarborging van de maatschappelijke veiligheid, in relatie tot verwarde personen is. Dit deel vormt het Verbeterprogramma Maatschappelijke Veiligheid (kortweg Verbeterprogramma). Het College heeft opdracht gegeven tot uitwerking van deze maatregelen aan de heren T. Hofstee, hoofdofficier AP Amsterdam, R. de Beukelaer, plv. hoofdofficier AP Rotterdam en J.R. Harwig, directeur bedrijfsvoering AP Midden-Nederland. Waar mogelijk zijn de in dit document aangegeven randvoorwaardelijke acties van ketenpartners tevoren met hen doorgenomen en afgesproken. Een deel van die acties is ook reeds in gang gezet en gerealiseerd. Al deze maatregelen worden uitgewerkt in de hoofdstukken twee tot en met zes.

Daarnaast is er ook een aantal maatregelen dat wel gerelateerd is aan de aanbevelingen uit het rapport, maar niet valt onder het Verbeterprogramma. Die maatregelen vallen onder al bestaande programma's of structuren, hebben een langere looptijd, of hebben een bredere scope dan verwarde personen en maatschappelijke veiligheid. Daarom is de uitwerking van die maatregelen gekoppeld aan aparte opdrachtnemers via opdrachten van het College. Dit wordt uitgewerkt in hoofdstuk zeven.

Een belangrijke rode draad door het verbeterprogramma is de focus op de professionele verantwoordelijkheid van OM medewerkers. Deze verantwoordelijkheid stoelt in de eerste plaats op de vakbekwaamheid van de professional die actieve betrokkenheid en maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef toont. De professional dient daarin te worden ondersteund door sluitende administratieve werkprocessen, Human Resources Management, het vak ondersteunende ICT en op hun taak toegeruste medewerkers. Deze ontwikkeling is al eerder ingezet, onder meer via OM2020 en Taskforce OM/ZM. Door het OM wordt gewerkt aan een versnelling van het bedrijfsvoeringstechnisch beter faciliteren van het primaire proces en de professional, zodat de onderscheidene functionarissen, van administratief medewerker tot Officier van Justitie en advocaat-generaal, beter in staat gesteld worden om de professionele verantwoordelijkheid meer waar te maken dan thans soms mogelijk is.

Voorliggend document omvat de inhoud, planning en financiële consequenties van de maatregelen die het College wil nemen. Op 16 september jl. heeft het College van procureurs-generaal aan de Minister van V&J het Verbeterprogramma aangeboden (versie 1.0). De maatregelen zijn in de afgelopen periode nader doorgesproken met het ministerie van VenJ, politie en andere partners. Dit heeft geleid tot enkele

aanpassingen en toevoegingen bij de maatregelen die in de huidige versie (1.1) zijn verwerkt. Met het ministerie en de partners zijn afspraken gemaakt over de maatregelen die zij zullen nemen. Deze worden niet in dit verbeterprogramma van het OM beschreven (behalve als randvoorwaarde) maar zijn onderdeel van de de brief van de Minister van VenJ. In dit verbeterprogramma van het OM wordt benoemd wie aan de kant van het OM verantwoordelijk wordt voor de betreffende maatregelen. In veel gevallen worden deze actiehouders gekoppeld aan projectleiders bij de politie, CJIB en andere partners om zoveel mogelijk in ketenverband te werken.

Duurzame verbetering

Dit rapport beschrijft de noodzakelijke maatregelen die het OM neemt voor het uitvoeren van de aanbevelingen uit het rapport Hoekstra. De onmiddellijke acties worden (voornamelijk) besproken in de hoofdstukken twee tot en met vijf (DNA, Uitvoering gerechtelijke bevelen tot voorlopige hechtenis en Gevoelige zaken, Executie van vrijheidsstraffen en BOPZ). Een aantal maatregelen kan echter niet los gezien worden van meerjarige inspanningen, gericht op een duurzame kwaliteitssprong. Niet alleen van het OM, maar ook van de betrokken partners. Het gaat dan in het bijzonder om de samenwerking tussen OM, gemeente, politie en GGZ in de toeleiding naar verplichte GGZ (hoofdstuk 5), om realisatie van de IT-verbeteragenda (hoofdstuk 6) en om de ontwikkeling van een effectieve balans tussen professionele verantwoordelijkheid en bedrijfsmatige ondersteuning (in hoofdstuk 7). De onmiddellijke maatregelen renderen alleen als ook wordt geïnvesteerd in deze meerjarige vraagstukken. Dit rapport adresseert die vraagstukken maar kan – gelet op de korte tijdspanne waarin dit verbeterprogramma tot stand is gekomen – daarin nog geen concrete voorstellen doen. Dit vraagt nadere uitwerking in gezamenlijkheid van alle betrokken organisaties, het diep verankeren van de gevraagde kwaliteit in de werkprocessen en het zoeken naar de financiering voor deze vernieuwing. Het Openbaar Ministerie wil en zal op korte termijn realiseren wat in het verbeterprogramma is uitgewerkt als mogelijke en noodzakelijke maatregelen, maar wil benadrukken dat het realiseren van de lange termijn maatregelen cruciaal is en dat dit de nodige gezamenlijke inspanningen en facilitering zal vergen.

Zoals het rapport heeft duidelijk gemaakt zal de problematiek ter zake van verwarde personen nadrukkelijk in samenwerking met de werkdomeinen van de geestelijke gezondheidszorg, de politie, de gemeente en de rechtspraak moeten worden opgelost. Dit Verbeterprogramma geeft aan welke maatregelen het OM nu reeds wil nemen in het verbeteren van zijn rol in de (huidige) wet BOPZ en hoe ze hierin aan wil sluiten op de inspanningen van de ketenpartners. Tegelijk is een meer fundamentele vernieuwing van de rol en positie van OM, de gemeente, GGZ en de politie in de omgang met verwarde personen en de wijze waarop dat in het nieuwe wetsvoorstel verplichte GGZ geregeld gaat worden, noodzakelijk. Dit vraagt om ontwikkeling van risicotaxatie-instrumenten en om samenwerking en informatie-uitwisseling ('triage') die veel verder gaat dan de mogelijkheden binnen de huidige regelgeving, doorlooptijden en capaciteit. Het spreekt voor zich dat het OM nadrukkelijk open staat voor nadere initiatieven vanuit de departementen van V&J en VWS om de ketensamenwerking op de problematiek van verwarde personen te versterken en de effectiviteit hiervan te optimaliseren.

Ook de verbeteragenda IT is een vraagstuk dat verder reikt dan de benodigde korte termijn maatregelen van het Verbeterprogramma. Voor de korte termijn worden aanpassingen voorgesteld die de noodzakelijke verbetering aanbrengen in de IT. Deze maatregelen worden gebouwd in de huidige, suboptimale IT-architectuur. Zoals in het tweede rapport van de GalanGroep beschreven, moet ook het fundament onder de ICT versterkt worden. De korte termijn aanpassingen zullen anders niet voldoende kwaliteit opleveren en de kwetsbaarheid die o.a. de Commissie Hoekstra signaleert, blijft dan aanwezig. Hoofdstuk 6 beschrijft daarom de IT-verbeteragenda die nodig is, in aanvulling op de noodzakelijke, op korte termijn te realiseren maatregelen en hetgeen daarin is ondergebracht in diverse programma's (DWS/VPS/Digi-OM).

De benodigde kwaliteitssprong krijgt binnen het OM daarnaast vorm binnen het programma OM2020, waaronder de versterking van de professionele verantwoordelijkheid en het vakmanschap, onderscheiden naar de werkomgevingen. In het (tweede) rapport van de GalanGroep is beschreven onder welke randvoorwaarden het OM in staat kan worden gesteld de benodigde vernieuwing te realiseren in relatie tot het beschikbare financiële kader.

Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken worden telkens de betreffende aanbevelingen van het rapport aangegeven, hoe het OM deze heeft uitgewerkt in maatregelen, welke randvoorwaarden hierbij van belang zijn, de kosten van deze maatregelen en de planning. Bij de randvoorwaarden wordt aangeven welke rol de ketenpartners hebben in uitwerking en realisatie van de maatregelen. Tot slot wordt in hoofdstuk acht een overzicht gegeven van de planning (korte versus lange termijn) en de financiële consequenties van de maatregelen.

In bijlage I worden de aanbevelingen van de commissie Hoekstra weergegeven zoals geformuleerd in het rapport. In die bijlage worden de aanbevelingen gerelateerd aan de in dit document gepresenteerde deelprojecten. In bijlage II wordt de procesbeschrijving *Signalering na een bevel gevangenneming* beschreven.

2. Maatregelen DNA

2.1 Aanbevelingen Hoekstra

In het kader van de aanhouding van Bart van U. is naar voren gekomen dat de uitvoering van de Wet DNA afname bij veroordeelden (hierna: DNA-V) gebreken vertoonde. Zo bleek dat na diens veroordeling in 2012 door de rechtbank en later door het Gerechtshof door de Officier van Justitie ten onrechte geen bevel tot afname van celmateriaal van Bart van U. was afgegeven. De reden hiervan was dat bij de digitale selectie van veroordeelden van wie celmateriaal moest worden afgenomen (de zogeheten Query) ten onrechte bepaalde misdrijven buiten beschouwing waren gebleven. Voorts was al eerder gebleken dat een deel van de veroordeelden die op grond van de Wet DNA-V DNA dient af te staan, niet op de oproep reageert en dat hieraan onvoldoende opvolging wordt gegeven en dat de tijd die gemiddeld verstrijkt tussen de veroordeling en de afname van celmateriaal gemiddeld langer duurt dan door de wetgever was beoogd. De Onderzoekscommissie is in het rapport ten aanzien van de (uitvoering van) de Wet DNA-afname bij veroordeelden (DNA-V) tot de volgende aanbevelingen gekomen.

- Zorg voor een andere opzet voor afname van DNA en kies voor DNA-afname bij verdachten van misdrijven als omschreven in artikel 67, eerste lid van het Wetboek van Strafvordering. Maak daarbij onderscheid tussen afname, aanmaak DNA-profiel en opslag in de DNA-databank. Door met afname te volstaan wordt de rechtspositie van de verdachte met de nodige waarborgen omkleed.
- Neem in afwachting van een wetswijziging de tussenmaatregel dat veroordeelden meteen na de uitspraak celmateriaal afstaan.
- Verbeter de positionering, kwaliteit en kwantitatieve bezetting van de zogeheten DNA blokken.

2.2 Projectteam DNA-V

Het College heeft – los van het onderzoek van de commissie Hoekstra - een projectteam DNA-V ingesteld dat op 30 maart 2015 met zijn werkzaamheden is begonnen. Het projectteam richt zich op een volledige check van het proces DNA-V en zorgt voor de borging van de landelijke query[1] met DNA-V feiten en de beschikbaarheid van betrouwbare sturingsinformatie. Onder leiding van dit projectteam zijn de parketten in samenwerking met de politie begonnen met een herstelactie op de nog niet gegeven bevelen tot afname van celmateriaal en opvolging ten aanzien van nog openstaande bevelen tot afname van celmateriaal. Dit om te bewerkstelligen dat in gevallen waarin in het verleden na veroordeling ten onrechte geen DNA is afgenomen dit alsnog zou gebeuren.

Hieronder zal worden aangegeven wat de resultaten zijn van voornoemde herstelactie. Vervolgens zal in de volgende paragrafen ingegaan worden op voornoemde aanbevelingen van de Commissie Hoekstra. Hierbij zal allereerst worden aangegeven welke maatregelen er worden genomen om -uitgaande van de huidige wetgeving- te komen tot een stabiel en betrouwbaar proces van DNA-afname bij veroordeelden waarbij die afname sneller plaatsvindt dan nu het geval is. De verbetering van de positionering, kwaliteit en kwantitatieve bezetting van de zogeheten DNA-blokken vormt een onderdeel van deze maatregelen. Tot slot zal kort worden ingegaan op de aanbevelingen die zien op het, via wetgeving of een tussenmaatregel, aanpassen van de wijze waarop DNA wordt afgenomen.

2.3 Herstelactie

Voor het bepalen van de herstelquery die in opdracht van het College is uitgevoerd is eerst een inventarisatie gemaakt van de sinds mei 2010[2] gehanteerde query en de historie van wijzigingen van deze query tot en met 2015. Vervolgens is deze onder meer gecontroleerd ten opzichte van het Wetboek van Strafrecht, de Opiumwet, de Wet Wapens en Munitie, de Wet Militair Strafrecht, de Wet Internationale Misdrijven, de Wegenverkeerswet 1994 en de Wet Economische Delicten. Op deze wijze is een overzicht gekregen van die strafbare feiten die ten onrechte niet waren opgenomen in de tot dan toe gehanteerde query en kon worden vastgesteld welke veroordeelden ten onrechte geen bevel tot DNA-afname hadden gekregen en deze derhalve alsnog moesten ontvangen.

---

[1] Een zoekopdracht in de digitale systemen/database.

[2] Op 1 mei 2010 is de wet DNA-V volledig ingevoerd: alle veroordeelden voor een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis vallen sinds die datum onder het bereik van de wet.

Als eerste is een inhaalslag uitgevoerd ten aanzien van die gevallen waarbij DNA moet worden afgenomen op grond van de voorlopige hechtenis feiten zoals opgenomen in Wetboek van strafrecht, de Wet Wapens en Munitie en de Opiumwet. Deze eerste en belangrijkste tranche betrof 2901 gevallen waarvan moest worden bezien of er alsnog een bevel tot afname diende te worden uitgestuurd. Deze zaken zijn inmiddels allemaal bekeken en hieronder staan de resultaten. Indien nodig zijn de veroordeelden ingepland op een spreekuur van de politie.
De tweede tranche van de inhaalslag heeft betrekking op die gevallen waarbij geen DNA is afgenomen voor VH-feiten die zijn opgenomen in onder meer de Wet Internationale Misdrijven, Wet Militair Strafrecht, Wegenverkeerswet 1994 en Wet Dieren, en op verdachten die in hoger beroep alsnog zijn veroordeeld voor een DNA-V feit. De tweede tranche is begin september bij de parketten uitgezet. De derde tranche heeft betrekking op gevallen waarin DNA had moet worden afgenomen in relatie tot de artikelen die strafbaar zijn gesteld via de Wet op de economische delicten. De uitvoering hiervan is oktober 2015 gestart. Doelstelling is om de beoordelingen van de gevallen uit de 2e en 3e tranche voor 1 december 2015 gereed te hebben.

Herstelquery (1^{e} + 2^{e} + 3^{e} tranche)	Nieuw afgegeven bevelen	Nieuw bevel gereed, nog in te plannen op spreekuur	Geen bevel nodig	Nog te beoordelen
4666	2265	613	1511	277

(peildatum 22-10-2015)

2.4 Maatregelen OM

2.4 a - Verkorting doorlooptijden

Gelet op het maatschappelijk belang van DNA voor de opsporing van verdachten, moet DNA zo snel mogelijk na het vonnis worden afgenomen. Het Openbaar Ministerie zet met de politie in op verkorting van de totale termijn waarbinnen DNA-materiaal moet zijn afgenomen na afgifte van het bevel. Een belangrijke eerste stap is dat bij een veroordeelde van wie een adres bekend is, DNA wordt afgenomen binnen 60 dagen na ontvangst van het vonnis door het OM. Een goede analyse van het gehele traject van totstandkoming vonnis tot opname in de databank, en de huidige resultaten en knelpunten in dit traject, is van belang om te bepalen onder welke randvoorwaarden dit structureel mogelijk is.

2.4 b - Kwantitatieve en kwalitatieve versterking administratieve DNA-blokken

Om de verkorting van de doorlooptijden te realiseren dient de capaciteit van de DNA blokken te worden versterkt met 12 FTE. Om de kwaliteit te versterken vindt die uitbreiding plaats op HBO-niveau, dit om de spilfunctie van de DNA-blokken tussen de verschillende zaakstromen en ketenpartners te versterken. Voor goede sturing op het proces van afname DNA-V is het noodzakelijk dat binnen de DNA-blokken op de parketten een goede analyse van de resultaten van de verschillende stappen plaatsvindt. Het betreft de bevelen aan veroordeelden, de afname van het materiaal tijdens de spreekuren door de politie, de signalering, de verzending van het DNA-materiaal aan het NFI en de opname van het profiel in de databank.

2.4 c - Verruiming spreekuren en verhoging opkomstpercentage

Om van meer veroordeelden DNA af te kunnen nemen en het opkomstpercentage op spreekuren van de politie te verhogen (85-87% van de opgeroepen veroordeelden staan celmateriaal af na een bevel, zonder dat een aanhoudingsbevel uitgevaardigd hoeft te worden) is het aantal DNA -spreekuren bij de politie vergroot en zijn de openingstijden verruimd. Op regionaal niveau wordt de behoefte hieraan vastgesteld.

2.4 d - Actieve opsporing

Indien van een veroordeelde geen GBA-adres bekend is, of indien een veroordeelde na een bevel niet op een spreekuur verschijnt, zal het Openbaar Ministerie een aanhoudingsbevel tegen de veroordeelde uitvaardigen en de veroordeelde signaleren in het opsporingsregister (OPS). De veroordeelde is immers verplicht om mee te werken aan de afname van celmateriaal. De veroordeelde kan alleen na afname een bezwaarschrift indienen

tegen de opname van het DNA-profiel in de DNA-databank. Het Openbaar Ministerie heeft ingezet op een actieve opsporing van veroordeelden die gesignaleerd staan in verband met het afnemen van DNA-materiaal. De Minister van Veiligheid en Justitie heeft de politie de opdracht gegeven om van alle personen van wie een GBA-adres bekend is (1765 in juni 2015) en die kunnen worden getraceerd, voor einde 2015 celmateriaal te hebben afgenomen. Ten aanzien van de overige gesignaleerden wordt in opdracht van de Minister de opsporing, op basis van een voorafgaand uit te voeren bestandsanalyse, geïntensiveerd. De politie maakt daarbij gebruik van alle interne en openbare bronnen om de mogelijke verblijfsplaats van de veroordeelde te achterhalen.

2.4 e - Wetswijziging over afname van DNA tijdens de inverzekeringstelling

De aanbeveling van de Onderzoekcommissie over het afnemen van DNA gedurende de inverzekeringstelling van een verdachte vergt een wetswijziging. Het voordeel hiervan is dat – als het tot een veroordeling komt – in de meeste gevallen geen procedure meer nodig is om veroordeelden celmateriaal te laten afstaan. Echter, een groot aantal personen dat in verzekering wordt gesteld, wordt uiteindelijk niet veroordeeld tot een vrijheidsstraf/taakstraf voor een feit waar voorlopige hechtenis is toegestaan. In een groot aantal gevallen zal het DNA-materiaal dan ook weer moeten worden vernietigd. Bovendien laat dit onverlet dat de bestaande procedure moet worden gehandhaafd, omdat niet iedereen in verzekering wordt gesteld. Dit leidt tot een complex logistiek proces van bewaren en later opnemen of verwijderen van DNA-profielen, waar hoge eisen aan worden gesteld. Bij wijziging van de wet zullen de gevolgen hiervan voor ICT en bemensing nader moeten worden onderzocht in een impactanalyse.

2.4 f - Afname direct na het vonnis in eerste aanleg

Ten aanzien van de aanbeveling van de Onderzoekcommissie om, in afwachting van de hiervoor genoemde wetswijziging, celmateriaal direct na veroordeling af te nemen in de gerechtsgebouwen, is het Openbaar Ministerie van oordeel dat hieraan juridische en praktische (waaronder logistieke) ingewikkeldheden kleven. Zo ontstaat er bijvoorbeeld grote druk op de Officier van Justitie om - veelal op basis van een mondeling vonnis van de politierechter en in de hectiek van het afronden van de ene zaak en het voorbereiden van de andere - ook nog een oordeel te moeten vormen of het feit waarvoor de veroordeelde veroordeeld is, een feit is op grond waarvan een bevel DNA-V moet worden gegeven en of er zich geen uitzonderingsgronden voordoen. Ook is sprake van een grote hoeveelheid zittingen in verschillende zalen van het gerechtsgebouw. Het zou veel tijd van de parketpolitie vergen om de veroordeelden te geleiden naar een daartoe geschikte ruimte waar wangslijm moet worden afgenomen. Daarnaast zitten veel veroordeelden niet in voorlopige hechtenis en is een groot deel van de veroordeelden niet aanwezig tijdens het uitspreken van het vonnis. Dit aandeel zal mogelijk nog toenemen indien de afname direct na zitting plaats vindt. De haalbaarheid van dit plan zal middels een pilot, die op één locatie zal plaatsvinden, moeten worden onderzocht.

2.5 Randvoorwaarden

Op basis van de genoemde analyse van de resultaten en knelpunten zal het effect bepaald moeten worden van de verruiming van de openingstijden en van de intensivering van de opsporing op de toename van het aantal verdachten met een bekend adres die binnen 60 dagen celmateriaal kan afstaan. Ook de impact op de capaciteit voor de politie zal inzichtelijk gemaakt moeten worden. Daarnaast zal de afspraak voor verkorting van de doorlooptijd naar maximaal 60 dagen als een nieuwe prestatieafspraak geformaliseerd moeten worden in overleg tussen College, Korpsleiding en de Minister. Realisatie van de prestatie is afhankelijk van de beschikbaar gestelde financiële middelen en de overige executie-afspraken voor de politie.

Uit een eerste inventarisatie onder de parketten blijkt dat verkorting van de doorlooptijden, waarbij de risicomomenten van dit proces worden onderkend alleen mogelijk is als de personele bezetting van de DNA-blokken wordt versterkt met 12 FTE op HBO-niveau (schaal 8).

Aanpassing GPS-DNA. In 2016 is het OM voornemens de IT te verbeteren waardoor het foutpercentage wordt verminderd. Het gaat hierbij om verbetering van het berichtenverkeer met NFI en van de signaleringen via het berichtenverkeer met CJIB. Ook een betere koppeling tussen GPS-DNA en de bronsystemen moet hieraan bijdragen. Deze elementen tezamen worden geraamd op ca 7 ton. Een betere signalering van DNA waardige vonnissen in de bronsystemen en het beter vastleggen van OvJ-beslissingen, tezamen met betere

managementinformatie over het gehele proces wordt ingeschat op ca 4 ton. Om ook in de toekomst een robuust GPS-DNA-systeem (inclusief alle koppelingen) te waarborgen moet de onderliggende technologie worden vernieuwd (ca 7,5 ton). Voor het aantoonbaar en controleerbaar maken van correcte verwerking moeten aanpassingen worden gemaakt aan de management informatie (ca 1,5 ton). Genoemde punten zijn de belangrijkste kostenelementen..

Ook het eventueel afnemen van DNA in de IVS-fase zal verregaande consequenties hebben, omdat dan ook de (ICT)processen ingrijpende aanpassingen vragen, evenals de koppelingen en het moment van uitwisselen met de ketenpartners. Mocht hiertoe besloten worden, dan zal ook daarvoor een nader onderzoek gestart moeten worden. Dat onderzoek kan zich in den breedte richten op mogelijkheden om het proces te versnellen zodat DNA-profielen zo snel als mogelijk na het vonnis worden opgenomen in de databank.

Voor een pilot voor afname van DNA direct na het vonnis in eerste aanleg is samenwerking nodig met de Rechtspraak en de parketpolitie, onder regie van VenJ.

2.6 Planning

Ad 2.3 Herstelactie: de eerste tranche van herstelactie is reeds afgerond; de tweede tranche start 1 september 2015; de derde tranche start 1 oktober 2015. De tweede en derde tranche van de herstelactie zijn in november 2015 afgerond.
Ad 2.4 a en b - Verkorting doorlooptijden en Kwantitatieve en kwalitatieve versterking DNA-blokken: drie maanden nadat het geld beschikbaar is gekomen voor de versterking van de DNA-blokken, zal de invulling geregeld zijn en wordt begonnen met het versnellen van de doorlooptijden.
Ad 2.4 c - Verruiming spreekuren en verhoging opkomstpercentage: de politie heeft het aantal spreekuren vergroot en de openingstijden verruimd.
Ad 2.4 d - Actieve opsporing: de actieve opsporing van veroordeelden die in OPS gesignaleerd staan, is reeds ingezet door OM en politie. Conform opdracht van de Minister aan de politie is de afname van personen wiens GBA-adres bekend is en die konden worden bereikt voor 2016 afgerond.
Ad 2.4 e - Wetswijziging over afname van DNA tijdens de inverzekeringstelling: n.t.b.
Ad 2.4 f - Afname direct na het vonnis in eerste aanleg (haalbaarheid pilot): nog te bepalen.

2.7 Benodigd budget

	2016	2017	2018 e.v.
Intensivering DNA blokken (12 fte HBO niveau, middensom S8, met CAO correctie, overhead 31.000/fte conform 'handleiding overheidstarieven 2015')	€ 1,0 mln.	€ 1,0 mln.	€ 1,0 mln.
Aanpassing GPS-DNA	€ 2,0 mln.	-	-
Kosten voor pilot afname DNA direct na vonnis	Pm	Pm	
Impact wetswijziging over afname van DNA tijdens IVS op IT en benodigde capaciteit: nader te bepalen	Pm	Pm	Pm

2.8 Bemensing deelproject

De uitvoering van de maatregelen valt onder de verantwoordelijkheid van het projectteam DNA-V, aangevuld met expertise op het gebied van HRM (versterking DNA blokken) en IT (aanpassing GPS-DNA). Voor de pilot ‘afname direct na vonnis in eerste aanleg’ zal door het departement een projectleider worden aangesteld.

3. Maatregelen t.a.v. Uitvoering gerechtelijke bevelen tot voorlopige hechtenis en Gevoelige zaken

3.1 Aanbevelingen Hoekstra

Op 25 september 2012 legde het gerechtshof Den Haag Van U. een gevangenisstraf van drie jaren op. Het gerechtshof gaf tegelijkertijd het bevel tot gevangenneming. Hoewel geprobeerd en begonnen is uitvoering te geven aan dit bevel, heeft dat niet geleid tot de gevangenneming van Van U. Dit lag mede in de omstandigheid dat Van U. zich in het buitenland bevond en dat er jegens hem geen internationale signalering is uitgegaan. Vervolgens is er onvoldoende aandacht geweest voor deze zaak waardoor de inspanningen zijn geëindigd zonder dat Van U. gesignaleerd is. Dit heeft de Onderzoekcommissie tot de volgende aanbeveling gebracht:

- Zorg voor landelijk uniforme en heldere procedures voor internationale signaleringen en signaleringen in het opsporingsregister en beleg de uitvoering daarvan op leidinggevend niveau bij de politie.

In het verbeterprogramma is deze aanbeveling bovendien gerelateerd aan twee algemene aanbevelingen van de Onderzoekscommissie:

- Besteed aandacht aan gevoelige zaken en wijs aan het criterium 'gevaar voor de samenleving' een zwaar gewicht toe.
- Maak één Officier van Justitie en – indien nodig – één advocaat-generaal hoofdverantwoordelijk voor de behandeling van strafzaken.

Over deze laatste aanbeveling wordt opgemerkt dat strafzaken van meer dan gemiddelde ernst die het OM behandelt in de huidige afdelingen Onderzoeken op de parketten, onder regie van één Officier als hoofdbehandelaar worden afgedaan. Deze verantwoordelijkheid wordt door onderstaande maatregelen versterkt.

3.2 Maatregelen OM

3.2 a – Gevaarscriterium Gevoelige zaak

De *Gebruikershandleiding landelijke applicatie zicht-op-zaken* wordt aangevuld met een nieuw criterium voor een gevoelige zaak dat ziet op strafzaken waarin een verdachte bekend is 'waarbij de psychische problematiek van de persoon van de verdachte duidt op een gevaar voor de veiligheid van de samenleving' ('gevaarscriterium'). Dit kan blijken uit de aard van het feit, uitlatingen van de verdachte, documentatie op wapenbezit en/of geweldsdelicten, persoonlijkheidsproblematiek, BOPZ-trajecten en andere omstandigheden.[3] Officieren van justitie zullen getraind en in staat gesteld moeten worden om dergelijke zaken en verdachten te herkennen.

Door dit nieuwe criterium wordt een zaak als Van U. als gevoelige zaak aangemerkt. Gevoelige zaken zijn strafzaken die vanwege de ernst, omvang, media-aandacht of andere omstandigheden extra aandacht behoeven. Dat een zaak als gevoelige zaak wordt aangemerkt leidt ertoe dat:

- de Officier van Justitie die hoofdverantwoordelijk is voor de zaak registreert in het zicht-op-zakensysteem de actuele stand van de opsporing en de vervolging evenals de belangrijkste te nemen beslissingen;
- de opsporing en vervolging van deze zaak regelmatig in het zicht-op-zakenoverleg wordt besproken met de parketleiding, de recherche- en kwaliteitsofficier van Justitie, de teamleiders en de gebiedsadvocaat-generaal;
- indien er appèl wordt ingesteld, vindt er een zorgvuldige overdracht plaats aan de advocaat-generaal die hoofdverantwoordelijk is voor de zaak. Tevens wordt de zaak met alle informatie uit het zicht-op-zakenoverleg van het arrondissementsparket overgedragen aan het ressortsparket. Daar zal de zaak ook besproken worden in het zicht-op-zakenoverleg;
- er nadrukkelijk gekeken wordt welke afstemming met de bestuurlijke omgeving nodig is.

[3] Zaken betreffende stalking, belaging en huiselijk geweld vallen niet onder dit nieuwe criterium, aangezien het hierbij meestal niet gaat om een gevaar voor de veiligheid van de samenleving, maar meer gericht de veiligheid van één persoon. Deze zaken vallen op basis van andere criteria eventueel in het Zicht op Zaken overleg.

3.2 b - Tenuitvoerlegging door hof gegeven bevel tot gevangenneming bij arrondissementsparket

Het uitgangspunt dat een bevel gevangenneming ten aanzien van een niet-gedetineerde verdachte altijd ten uitvoer gebracht moet worden is evident. Een dergelijk bevel vereist actie van de zaaksofficier van Justitie, maar de uitvoering wordt bovendien geborgd door een zorgvuldig administratief proces. Cruciaal is dat na een door de rechtbank of het Hof gegeven bevel gevangenneming de verdachte automatisch en terstond door de administratie wordt gesignaleerd ter aanhouding. De noodzakelijke acties van de Officier van Justitie en de administratie zijn in een procesbeschrijving vastgelegd. Het College heeft besloten dat de tenuitvoerlegging van een bevel gevangenneming van het gerechtshof wordt belegd bij de Officier van Justitie, omdat daar het relevante netwerk en de relevante en actuele informatie aanwezig is.

3.2 c - Procesbeschrijving

De procedure tot *Signalering na een bevel gevangenneming* is in een procesbeschrijving vastgelegd (zie bijlage II). In deze procesbeschrijving is rekening gehouden met de hierboven genoemde overige maatregelen in relatie tot de afstemming eerste lijn – tweede lijn OM. Er is al een landelijk uniforme en heldere *Procedure voor internationale signaleringen*. Deze wordt opnieuw onder de aandacht gebracht van de officieren van justitie en de bij signalering betrokken medewerkers.

3.2 d – Uitvoering bevel gevangenneming bij politie op niveau operationeel leidinggevende

Het OM heeft met de politie afgesproken dat in het geval van een bevel gevangenneming het OM de opdracht tot aanhouding verstrekt op het niveau van de teamleider of hulpofficier van justitie bij het onderdeel van de recherche waar het onderzoek loopt of heeft gelopen[4]. De politie zal dit indien nodig nader uitwerken.

3.3 Randvoorwaarden

Voorgaande verbetermaatregelen vereisen geen extra financiële middelen of IT-aanpassingen. De gewijzigde werkwijzen zijn inmiddels beschreven en dienen onder de aandacht te worden gebracht van de betrokken medewerkers.

3.4 Planning

Ad 3.2 a – Gevaarscriterium: de herziene Gebruikershandleiding landelijke applicatie zicht-op-zaken treedt in werking op 1 november 2015.
Ad 3.2 b - Dit is reeds besloten.
Ad 3.2 c - Alle hoofdofficieren van justitie en de hoofdadvocaat-generaal worden door het College geïnformeerd over de nieuwe procesbeschrijving voor nationale signaleringen na een bevel gevangenneming inclusief de overdracht eerste en tweede lijn. Per 1 november 2015 wordt er conform de procesbeschrijvingen gehandeld en is de procesbeschrijving voor internationale signalering opnieuw onder de aandacht gebracht.
Ad 3.2 d - Is met de politie afgesproken.

3.5 Benodigd budget

Voorgaande verbetermaatregelen vereisen geen extra financiële middelen.

3.6 Bemensing deelproject

Opdrachtnemer voor de maatregelen 3.2 b t/m d is de reeds bestaande ‘werkgroep VH’. Voor de afzonderlijke maatregel 3.2 a Gevaarscriterium Gevoelige zaak is de voorzitter van het Landelijk overleg rechercheofficieren opdrachtnemer.

[4] Of - als er geen onderzoek aan ten grondslag ligt of al lang geleden is afgesloten - een teamleider of hulpofficier van justitie van het meest betrokken onderdeel van de politie-eenheid.

4. Maatregelen Executie van vrijheidsstraffen

4.1 Aanbevelingen Hoekstra

De Onderzoekscommissie heeft geconstateerd dat Van U. zich meerdere keren bij een penitentiaire inrichting en een politiebureau heeft gemeld om zijn straf uit te zitten, maar dat er op dat moment geen informatie was over de nog openstaande straffen van Van U. Deze werd daarop weggestuurd.
De Onderzoekscommissie geeft aan dat in nieuwe wetgeving met betrekking tot de tenuitvoerlegging de uitvoering van straffen en maatregelen (Wet USB) de Minister van Veiligheid en Justitie daarvoor direct verantwoordelijk zal zijn. In die nieuwe wetgeving moet volgens de commissie duidelijk zijn dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van rechterlijke bevelen bij de Minister ligt.
Het wetsvoorstel waarmee de verantwoordelijkheidsverschuiving van het OM naar de Minister voor de tenuitvoerlegging gestalte krijgt, omvat ook strafrechtelijke beslissingen als bevelen voorlopige hechtenis. In het wetsvoorstel staat dit helder omschreven. In lagere regelgeving onder de wet USB wordt de verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging verder uitgewerkt. De implementatie van het wetsvoorstel is gefaseerd en zal voor deze categorie strafrechtelijke beslissingen naar verwachting in de loop van 2017 zijn afgerond. Na inwerkingtreding van de Wet USB zullen de instanties betrokken bij de executie beschikken over een integraal en integer persoonsbeeld.

4.2 Maatregelen OM

De Werkgroep ziet, ondanks dat de Onderzoekscommissie geen aanbevelingen doet ten aanzien van de executie van vrijheidsstraffen, mogelijkheden de executie van vrijheidsstraffen in zaken als die van Van U. te versnellen en inzichtelijker te maken. Op korte termijn moet worden onderzocht op welke wijze maatregelen kunnen worden uitgevoerd die ertoe leiden dat voor politie en OM de informatie over personen ten aanzien van onherroepelijke vrijheidsstraffen die zij nog moeten uitzitten 24/7 toegankelijk is. Hierbij spelen CJIB en JUSTID een randvoorwaardelijke rol. Tevens moet prioritering mogelijk worden gemaakt op grond van het gevaarscriterium (als beschreven in paragraaf 3.2).

4.2 a - 24/7 toegang van de politie tot het overzicht van vrijheidsstraffen

In afwachting van het persoonsbeeld uit de Wet USB moet worden onderzocht op welke wijze het mogelijk wordt voor de politie kennis te nemen van de onherroepelijke vrijheidsstraffen. Het OM ziet daartoe een aantal mogelijkheden om dit op korte termijn te realiseren. Een oplossing zou kunnen zijn dat de politie ook de informatie over de executie via de verwijsindex uit de strafrechtketendatabase (SKDB) verkrijgt[5]. Onderzocht moet worden op welke wijze het mogelijk wordt dat de politie door het raadplegen van de SKDB precies kan zien welke straf iemand opgelegd heeft gekregen en in welke fase van de executie die persoon zich bevindt (uitnodiging zelfmeldprocedure, planning, arrestatiebevel). Ook andere oplossingen zijn denkbaar om het gewenste inzicht te krijgen, zoals 24/7 telefonische bereikbaarheid van het CJIB. Dit zal vanuit het programma USB in ketenverband (politie, CJIB, JUSTID, OM) verder moeten worden onderzocht.

4.2 b - Persoonlijke prioritering voor de executie van een vrijheidsstraf

Ten aanzien van veroordeelden die aan het gevaarscriterium (zie paragraaf 3.2) voldoen en tijdens het vonnis niet in voorlopige hechtenis zitten, wordt persoonlijke prioritering ingevoerd voor de executie van een vrijheidsstraf. Daartoe voorziet de verantwoordelijke Officier van Justitie of (als er na het instellen van appèl informatie beschikbaar komt die daartoe aanleiding geeft) de advocaat-generaal de zaak van de executie-indicator en geeft bij het formulier risicoprofiel aan dat op grond van psychiatrische problematiek gevaar voor de maatschappij aanwezig is. Personen die een gevaar voor de samenleving vormen op grond van hun psychiatrische problematiek dienen niet in aanmerking te komen voor de zelfmeldprocedure. De criteria voor die procedure zullen derhalve zodanig gewijzigd worden dat die personen daarvoor niet in aanmerking komen. De procedure als de executie-indicator is aangevinkt en het formulier risicoprofiel is ingevuld zou als volgt ingericht kunnen worden. Het CJIB geeft – ongeacht de hoogte van de straf – na ontvangst van de

[5] De SKDB is een index van alle justitiële systemen. Via dit systeem wordt zichtbaar in welke systemen van justitie een persoon voorkomt.

onherroepelijke uitspraak een arrestatiebevel uit aan de politie en geeft daarbij als prioriteit mee dat dat de persoon binnen twee maanden aangehouden dient te worden. Na deze termijn, draagt het CJIB de zaak over aan het Fugitive Active Search Team (FAST) van de politie. Dat leidt ertoe dat ook bij het FAST persoonsgerichte prioritering plaatsvindt op grond van het gevaarscriterium. Op deze manier worden alle mogelijke inspanningen geleverd zodat de veroordeelde zo snel mogelijk zijn straf ondergaat. Dit wordt verder uitgewerkt door de betrokken organisaties.

4.3 Randvoorwaarden

Het OM heeft budget nodig om GPS aan te passen zodat de executie-indicator in alle zaken kan worden aangevinkt.
Verder vereisen de verbetermaatregelen IT-aanpassingen bij het CJIB en politie zodat er een real-time overzicht raadpleegbaar is.

4.4 Planning

Ad 4.2 a – Onderzoek door CJIB/JUSTID, in afstemming met politie en OM, naar de mogelijkheden om op korte termijn de kennis over onherroepelijke vrijheidsstraffen benaderbaar te maken. In de tussentijd moet er een tijdelijke voorziening worden getroffen voor de politie om hierin te voorzien.
Ad 4.2 b –De IT-aanpassingen bij het OM zijn (bij tijdige toekenning van de middelen) ultimo eerste kwartaal 2016 uitgevoerd. Tevens is voor die datum de Aanwijzing executie aangepast.

4.5 Benodigd budget

	2016	2017	2018
Functionaliteit om de executie-indicator aan te passen	€ 0,1 mln.	-	-

4.6 Bemensing deelproject

Het deelproject wordt uitgevoerd in een samenwerking tussen Programma OM-USB en de proceskring Executie. Voor de aanpassing van de executie-indicator zal worden samengewerkt met DVOM-I. Als eindverantwoordelijk opdrachtnemer van het deelproject is de hoofdofficier CVOM aangesteld.

5. Maatregelen BOPZ

De commissie Hoekstra heeft onderzocht hoe de politie en het Openbaar Ministerie zijn omgegaan met de diverse signalen dat Van U. een gevaar vormde voor de samenleving. Daarbij is door de commissie onder andere geconstateerd dat niet alle informatie die zich bij de politie en het Openbaar Ministerie bevond over Van U. meegenomen werd bij de beslissing of Van U. in het kader van de Wet BOPZ gedwongen diende te worden opgenomen in een zorginstelling. Verder worden in het rapport knelpunten aangestipt met betrekking tot de invulling die het Openbaar Ministerie geeft aan zijn taak in de Wet BOPZ en de samenwerking tussen politie, justitie en de (gedwongen) geestelijke gezondheidszorg in gevallen waarin sprake is van personen die door hun geestelijke gesteldheid een gevaar vormen voor de samenleving. De maatregelen in dit hoofdstuk worden in twee paragrafen uiteengezet. Paragraaf 5.1 ziet op de aanbevelingen die in het rapport aan het Openbaar Ministerie worden gedaan met betrekking tot de centrale verzoekersrol van het OM in de huidige wet BOPZ. Paragraaf 5.2 ziet op de aanbevelingen in het rapport die een relatie hebben met het vernieuwen van de rol en de positie van het OM, de gemeente, de GGZ en de politie in de omgang met verwarde personen.

Over het eerste deel wordt hier opgemerkt dat de commissie Hoekstra de aanbeveling doet de Officier van Justitie in de Nieuwe Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg weer een centrale verzoekersrol te geven, zoals die thans in de huidige wet BOPZ is neergelegd, waarbij die rol actiever dient te worden ingevuld dan nu het geval is. Dit betekent volgens de Commissie dat het Openbaar Ministerie de rechter een meer compleet beeld dient te geven van niet alleen medische gegevens, maar ook politiële- en justitiële achtergrondinformatie en relevante sociale gegevens. Hiertoe dient het Openbaar Ministerie volgens de Commissie Hoekstra wel over de benodigde middelen te beschikken. In paragraaf 5.1. zal allereerst worden aangegeven welke maatregelen er genomen moeten worden om ervoor te zorgen dat de officier van Justitie voornoemde actieve rol kan vervullen. Dit is ook de rol zoals het Openbaar Ministerie die voor ogen heeft in de nieuwe wetgeving. Deze paragraaf beschrijft de maatregelen die het OM nu al vooruitlopend op de nieuwe wet verplichte GGZ wil nemen. Ook wordt hierin aangegeven op welke wijze een Officier van Justitie een actieve rol vervult bij het in bepaalde gevallen toeleiden van personen met psychische problemen vanuit het strafrecht naar de – al dan niet gedwongen- geestelijke gezondheidszorg. Onder de randvoorwaarden voor deze maatregelen wordt aangegeven dat het OM haar actieve rol alleen kan vervullen indien de betrokken partners daadwerkelijk de informatie aanleveren die in de maatregelen is aangegeven.

Over het tweede deel van dit hoofdstuk wordt hier opgemerkt dat de Commissie Hoekstra aanbevelingen heeft gedaan op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg die zien op de samenwerking en informatiedeling tussen de ketenpartners die te maken kunnen krijgen met verwarde personen. Het gaat dan om het verbeteren van de communicatie tussen de politie, Openbaar Ministerie, de gemeenten en de geestelijke gezondheidszorg en het betrekken van de geestelijke gezondheidszorg bij de Veiligheidshuizen. De Ministers van Veiligheid en Justitie en die van Volksgezondheid Welzijn en Sport zijn bezig deze samenwerking verder te ontwikkelen. In paragraaf 5.2 zal worden aangegeven op welke wijze het Openbaar Ministerie hieraan een actieve bijdrage kan leveren.

Tot slot een opmerking over de aanbeveling van de commissie Hoekstra dat, vooruitlopend op de invoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, een tijdelijke maatregel dient te worden ingevoerd om gedurende een termijn van 12 uren verplichte zorg aan personen met psychische problemen te kunnen verlenen die een gevaar voor anderen betekenen en niet-vrijwillig aan behandeling willen meewerken. Deze aanbeveling richt zich tot de wetgever, en de Minister van Veiligheid en Justitie heeft aangegeven deze mogelijkheid in de nieuwe wet verplichte GGZ op te nemen. Deze wettelijke voorziening raakt de taakuitoefening van het Openbaar Ministerie niet. De langere termijn dat een persoon vastzit kan wel meer mogelijkheden bieden om voorafgaand aan het nemen van een beslissing door de burgemeester over een eventuele crisismaatregel informatie te verzamelen.

5.1 Onmiddellijke optimalisering huidige centrale verzoekersrol OM in BOPZ

5.1.1 Aanbevelingen Hoekstra

De commissie Hoekstra heeft de volgende aanbevelingen gedaan:

- Kies voor een actieve rol van de Officier van Justitie bij de omgang met personen met psychische problemen en gevaarzetting. Neem hierover een besluit in de komende nota van wijzigingen bij het wetsontwerp verplichte geestelijke gezondheidszorg.
- Ken aan informatie van familie voldoende gewicht toe bij de voorbereiding en de behandeling van (voortzetting van) inbewaringstelling en zorgmachtiging. Benut beter de al onder de Wet BOPZ bestaande mogelijkheden om – vooraf en ter zitting – de familie te horen.

5.1.2 Maatregelen OM Centrale verzoekersrol

5.1.2 a – Actief opvragen en toevoegen relevante stukken

Door tussenkomst van het Openbaar Ministerie zullen, bij het in behandeling nemen, lezen en beoordelen van een verzoek tot gedwongen opname in een instelling op grond van de Wet BOPZ in gevallen waarin betrokkene volgens het verzoek (ook) gevaar veroorzaakt voor anderen en / of de maatschappij (dus niet alleen gevaar voor zichzelf, zoals i.g.v. dementerenden, suïcidalen of mensen die zichzelf verwaarlozen) de volgende stukken worden opgevraagd en bij de verzoeken worden gevoegd:
- justitiële documentatie én – indien beschikbaar via JD online - pro justitia rapportages en/of reclasseringsrapportages bij alle verzoeken machtiging voortzetting IBS en voorlopige machtiging;
- landelijke politiemutaties (met daarin eventueel ook informatie uit de sociale omgeving van betrokkenen) bij alle verzoeken machtiging voortzetting IBS en bij voorlopige machtiging;
- alle relevante informatie van de GGZ, inclusief informatie uit de sociale omgeving van de persoon, zoals familie; deze informatie wordt digitaal aangeleverd;
- informatie uit de registratiesystemen van de veiligheidshuizen indien betrokkene daar reeds in een casusoverleg is besproken bij alle verzoeken machtiging voortzetting IBS en voorlopige machtiging.

Voor wat betreft de aanbeveling dat aan informatie van de familie voldoende gewicht dient te worden toegekend wordt het volgende opgemerkt. Het Openbaar Ministerie zal, zoals hiervoor aangegeven de door de GGZ en politie (via politiemutaties) aangeleverde informatie uit de sociale omgeving van betrokkene toevoegen aan het BOPZ-dossier. Met betrekking tot de hiervoor eveneens genoemde aanbeveling om de familieleden tijdens de BOPZ-procedure vaker te horen, kan de rechter, mede op basis van voornoemde informatie die hen is verstrekt, bepalen of er aanleiding bestaat om de familie op grond van artikel 8 lid 4 van de Wet BOPZ te horen, alsmede of dit op een zitting hoeft in aanwezigheid van de Officier van Justitie.

De korte beslistermijn na de inbewaringstelling door de burgemeester van een persoon die onmiddellijk dreigend gevaar voor de maatschappelijke veiligheid oplevert, maakt (uitgebreide) triage onmogelijk. GGZ en politie kunnen mogelijk wel informatie verstrekken uit hun eigen informatiesystemen en het informatiesysteem van het Veiligheidshuis betreffende een eventueel casusoverleg verwarde personen.

5.1.2 b – Aanwezigheid van de Officier van Justitie op een BOPZ-zitting

Voor de goede orde zij gemeld dat indien een persoon met psychische problematiek een ernstig strafbaar feit pleegt, de Officier van Justitie voorlopige hechtenis toepast en in de strafrechtelijke procedure pro justitia rapportages vraagt in verband met een door de strafrechter op te leggen vrijheidsstraf met forensische zorg of maatregel; een BOPZ-traject is op dat moment niet aan de orde.

Uitgangspunt bij de rol van het Openbaar Ministerie bij gedwongen opname is dat het Openbaar Ministerie zorgt voor een zo volledig mogelijk verzoekschrift waarmee de rechter op basis van een zo breed mogelijk beeld van de betrokkene een beslissing kan nemen. Noodzakelijkerwijs is er sprake van een samenwerking door meerdere betrokken partijen, van wie, vanzelfsprekend, in het bijzonder het GGZ-veld het meest prominent in beeld komt. De officier zal in nauwe samenwerking met de geneesheer-directeur bij het verzoekschrift onderbouwen waarom verplichte zorg noodzakelijk is. De officier brengt zelf de informatie en deskundigheid in die te maken heeft met de handhaving van de strafrechtelijke rechtsorde, zoals politiemutaties en rapportages van de persoon afkomstig uit strafzaken. Hiermee draagt het OM bij aan een inschatting van het gevaar. Als het gaat om de vraag of er sprake is van gevaar voor anderen is het Openbaar Ministerie niet geëquipeerd om te oordelen of er sprake is van een psychische stoornis en de mate waarin die psychische stoornis in de toekomst een dreigend gevaar oplevert voor de persoon zelf of anderen. Die

inschatting is primair de expertise en de verantwoordelijkheid van de deskundige medici binnen de Geestelijke Gezondheidszorg. Het Openbaar Ministerie is evenmin geëquipeerd om zich uit te laten over de inhoud van de benodigde zorg, ook dat is aan de GGZ. GGZ, OM en andere partners werken vanuit hun eigen verantwoordelijkheid goed samen. De officier of ondersteunend secretaris is beschikbaar voor overleg omtrent de inhoud en juridische kwaliteit van de dossiers die benodigd is om een machtiging van de rechter te verkrijgen. Uiteindelijk zal door nauwe samenwerking tussen alle betrokkenen een goed onderbouwd verzoekschrift tot stand komen. De officier zal hier de regie op voeren.

De Officier van Justitie beoordeelt in elke individuele zaak, op grond van de voorliggende feiten en omstandigheden, alsmede op basis van een eventuele bespreking tijdens een casusoverleg, of het nodig is dat hij ter zitting verschijnt om de vordering toe te lichten. De Officier van Justitie zal op zitting zijn vordering tot het geven van een rechterlijke machtiging toelichten indien dit nodig is, gelet op het belang van de handhaving van de strafrechtelijke rechtsorde. Het gaat dan in elk geval om de volgende gevallen:

- de Officier van Justitie heeft voorlopige hechtenis gevorderd en deze zal door de rechter worden opgeheven of geschorst (na een oordeel van de Rechter-Commissaris of raadkamer dat het BOPZ-traject verkend moet worden) dan wel deze voorlopige hechtenis loopt af en de Officier van Justitie meent (gelet op hetgeen hem uit het strafdossier is gebleken) dat de persoon van de verdachte (die zorg nodig heeft) en de bescherming van de maatschappij met zich meebrengt dat een BOPZ-vordering moet worden ingediend;
- in het kader van de strafvervolging is wel sprake van signalen van gevaar voor de samenleving, maar verdachte weigert mee te werken aan NIFP – of PBC – rapportage en dientengevolge kan geen forensisch zorgkader en/of maatregelen en/of lange vrijheidsstraf volgen. Het Openbaar Ministerie (of de Penitentiaire Inrichting waar verdachte op dat moment verblijft) kan dan via het NIFP een beoordeling door een onafhankelijk psychiater entameren ten behoeve van de eventuele aanvraag voor een rechterlijke machtiging of IBS bij de rechtbank.
- Er heeft zich geen strafbaar feit voorgedaan maar uit het casusoverleg waaraan het OM heeft deelgenomen, of uit andere signalen die bij het OM bekend zijn (zoals een brief aan het OM van de familie van de betrokkene), is naar voren gekomen dat de aanwezigheid van de officier op de zitting gewenst is, gezien de kans op ernstig gevaar voor de samenleving.

Daarnaast is de officier op de zitting aanwezig indien en voor zover de officier of de rechter dit nodig acht.

Op grond van de capaciteitsinzet die gemoeid is met het vervullen van voornoemde actieve rol van het Openbaar Ministerie bij het behandelen van BOPZ-zaken op de parketten Amsterdam en Rotterdam is de totale daartoe benodigde capaciteit van het Openbaar Ministerie berekend aan de hand van het totaal aantal BOPZ-zaken in Nederland. Dit zal worden uitgewerkt in paragraaf 5.1.6.

5.1.3 Maatregelen OM Actieve toeleiding vanuit strafrecht naar verplichte GGZ bij lichte delicten

5.1.3 a - Initiëren consult psychiater crisisdienst

Indien de politie het Openbaar Ministerie – ter beslissing na aanhouding van een verdachte - in kennis stelt van de aanhouding van de verdachte met psychische problemen, die wordt verdacht van een licht strafbaar feit en die strafrechtelijk niet voor langere tijd kan worden vastgehouden en ook het vermoeden bestaat dat deze persoon zorg nodig heeft, activeert het Openbaar Ministerie – naast het nemen van een beslissing ten aanzien van de strafvervolging – de politie tot een consult door een psychiater van de crisisdienst, teneinde de mogelijkheid van een BOPZ-traject te bezien of de mogelijkheden van vrijwillige zorg.

5.1.3 b – Handleiding en BOPZ-cursus

Daartoe hanteren alle ZSM- en weekdienstofficieren bij het nemen van deze beslissingen de recentelijk opgestelde handleiding strafvervolging en/of toepassing BOPZ bij een verdachte met psychische problemen en zullen verplicht de BOPZ-cursus volgen die hiervoor ontwikkeld zal worden.

5.1.3 c – Signalering casusoverleg

De ZSM/weekdienstofficier draagt zorg voor melding aan het Veiligheidshuis t.b.v. een casusoverleg gemeente, GGZ, politie en OM bij repeterend strafbaar gedrag / ernstige overlast in combinatie met psychische problematiek.

5.1.4 Randvoorwaarden

Ten behoeve van de BOPZ-aanvraag
De politie moet in staat zijn snel digitaal landelijke politie-mutaties van de politiecontacten te verstrekken, met daarin eventueel informatie uit de sociale omgeving van betrokkene m.b.t. de gevaarzetting ten behoeve van het toevoegen aan het BOPZ-dossier.

GGZ bereidt het BOPZ-dossier voor met alle relevante zorginformatie inclusief (indien beschikbaar) informatie uit de sociale omgeving van de persoon; de informatie wordt digitaal en beveiligd aangeleverd.

Er dienen procedure-afspraken met de zittende magistratuur gemaakt te worden over de inhoud van de BOPZ-dossiers, de aanwezigheid op zitting en de digitale aanlevering.

Een belangrijke randvoorwaarde is het herbouwen van het systeem BOPZ-OMNIS waardoor de documenten efficiënter en met minder kans op fouten uitgewisseld kunnen worden. Om digitaal te kunnen werken is het noodzakelijk dat digitale processtukken uitgewisseld kunnen worden tussen de betrokken organisaties (OM, rechtbank, GGZ, politie, veiligheidshuizen). Hiervoor zullen de nodige voorzieningen gerealiseerd moeten worden. Eerste stap is om nog in 2015 een voorstudie naar de benodigde vernieuwing van BOPZ-OMNIS uit te voeren. Mede op basis van de wet verplichte GGZ kan dan de impact op de functionaliteit van BOPZ-OMNIS vastgesteld worden. De voorstudie kan betaald worden uit het beschikbare onderhoudsbudget van BOPZ-OMNIS. Zonder voorstudie ramen we de kosten voor BOPZ-OMNIS op 1 mln. voor 2016 en 1 mln. voor 2017. Dit omvat de bouw van de applicatie, uitbreiding van functionaliteit voor digitaal dossier BOPZ, koppelvlak met ketenpartners (gemeente, GGZ e.d.), licenties, in beheer name en infrastructuur.

Ten behoeve van de beoordeling van strafbaar feit gepleegd door verdachte met psychiatrische stoornis
De politie levert aan het Openbaar Ministerie relevante informatie uit de politiesystemen over de achtergrond en de persoon van de verdachte ten behoeve van de beoordeling van een strafbaar feit van een verdachte met een psychische stoornis. Bij ZSM moet ook informatie van de Veiligheidshuizen toegankelijk zijn.

Bij de keuze voor een passende straf of maatregel en/of benodigde zorg dient zowel justitiële als zorginformatie betrokken te worden. In de Veiligheidshuizen is aanwezigheid van (informatie vanuit) de GGZ daarom onontbeerlijk.

5.1.5 Planning

Ad 5.1.2 a Actief opvragen en toevoegen relevante stukken en 5.1.2 b – Aanwezigheid van de Officier van Justitie op een BOPZ-zitting: deze uniforme werkwijze kan worden toegepast zes maanden nadat daartoe het budget is verstrekt.
Ad 5.1.3 a - Initiëren consult psychiater crisisdienst: reeds in praktijk.
Ad 5.1.3 b – Handleiding en BOPZ-cursus: gereed voorjaar 2016.
Ad 5.1.3 c – Signalering casusoverleg: ontwikkeling en uitwerking gestart in aanjaagteam.

5.1.6 Benodigd budget

Zoals hiervoor aangegeven is op grond van de capaciteitsinzet die gemoeid is met het vervullen (zoals het opvragen, lezen en toevoegen van stukken) van de actieve rol van het Openbaar Ministerie bij het behandelen van BOPZ-zaken op de parketten Amsterdam en Rotterdam de totale capaciteit van het Openbaar Ministerie berekend aan de hand van het totaal aantal BOPZ-zaken in Nederland. Het betrof bij laatste meting een totaal aantal van 25.000. Het is opvallend dat de laatste jaren een significante stijging zichtbaar is in het aantal BOPZ-verzoeken.

Voor de berekening van de benodigde extra capaciteit is uitgegaan van de Rotterdamse en Amsterdamse cijfers en is ervan uitgegaan dat bij alle parketten ongeveer 50 % van de verzoeken bewerkelijker wordt, omdat daarvoor extra stukken moeten worden opgevraagd door het OM en het OM in de hiervoor beschreven gevallen ter zitting zal verschijnen. In totaal vergt dit voor het OM een extra bezetting van 10 officieren, 20 parketsecretarissen en 20 administratief medewerkers.

	2016	2017	2018 e.v.
Optimaliseren en evt. herbouw BOPZ-OMNIS	€ 1,0 mln.	€ 1,0 mln.	-
Intensivering BOPZ (10 OvJ S9, 20 parketsec. S9, 10 adm. mdw. S6, met CAO correctie, overhead 31.000/fte conform 'handleiding overheidstarieven 2015')	€ 4,0 mln.	€ 4,0 mln.	€ 4,0 mln.
Opleiding BOPZ ontwikkelen en laten volgen	Pm	Pm	

5.2 Vernieuwen rol en positie OM, GGZ, gemeente en politie in de omgang met verwarde personen

5.2.1 Aanbevelingen Hoekstra

De commissie Hoekstra heeft de volgende aanbevelingen gedaan:
- Betrek de geestelijke gezondheidszorg bij de Veiligheidshuizen.
- Verbeter de communicatie tussen politie, Openbaar Ministerie en de geestelijke gezondheidszorg.

5.2.2 Rol Openbaar Ministerie bij de samenwerking tussen ketenpartners

Samenwerking en informatiedeling tussen de betrokken ketenpartners die te maken krijgen met verwarde personen is van groot belang om tot een op maat gesneden aanpak te komen van verwarde personen. Dat kan bestaan uit het verlenen van (gedwongen) zorg of, in sommige gevallen, een combinatie van (gedwongen) zorg en strafrecht. De Minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport en de Minister van Veiligheid en Justitie hebben beiden aangegeven dat hiervoor een triage voorziening dient te worden getroffen en dat, waar dat nog niet het geval is, de GGZ-sector, mede ten behoeve hiervan, betrokken moet worden bij het Veiligheidshuis, onder regie van de gemeente. Mede om dit te bewerkstelligen is een aanjaagteam (met participatie van het OM) in het leven geroepen dat de opdracht heeft gekregen om ervoor te zorgen dat gemeenten beschikken over een sluitende en duurzame aanpak van zorg en ondersteuning van verwarde personen en dat op systeemniveau alle belemmeringen in kaart zijn gebracht en zo mogelijk zijn opgelost.

Het OM vervult een signalerende rol ten behoeve van casusoverleggen in die gevallen waarbij de Officier van Justitie meent dat er ernstige zorgen zijn rondom die persoon vanuit de strafrechtelijke keten. Het OM neemt deel aan casusoverleggen rondom verwarde personen[6] , teneinde ten aanzien van de doelgroep verwarde personen van wie de gedragingen de strafrechtelijke rechtsorde raken of over wie het OM informatie heeft waaruit blijkt dat er kans is op ernstig gevaar voor de samenleving (zoals een brief aan het OM van de familie van de betrokkene), informatie uit te wisselen of betrokken te worden bij het maken van een plan van aanpak. Het plan van aanpak kan inhouden dat er (tevens) een traject naar ambulante zorg of de aanvraag voor een beoordeling ten behoeve van de eventuele aanvraag voor een BOPZ-machtiging wordt geïnitieerd (zie ook paragraaf 5.1.2). De regie in zo'n casusoverleg berust bij de gemeente en de GGZ zal- met inachtneming van het medisch beroepsgeheim – informatie dienen te delen met gemeenten, politie en OM.

Dergelijke overleggen kunnen, indien de betrokken partijen hun informatie actief met elkaar uitwisselen, er toe leiden dat de informatie die hieruit voortvloeit (al dan niet verwerkt in een plan van aanpak) door het

[6] In onder meer Amsterdam en Rotterdam is een dergelijk casusoverleg al praktijk: In Amsterdam komen de leden van het Stedelijk Crisisketenoverleg (o.a. de afdeling Vangnet & Advies van de GGD, de spoedeisende psychiatrie Amsterdam (een samenwerkingsverband tussen de GGZ-instellingen Arkin en GGZ InGeest), de verslavingszorg, politie en OM) eens per week bij elkaar om casuïstiek te bespreken op het gebied van overlast, vreemd en agressief gedrag en incidenten. Als mensen op politiebureaus verblijven op vermoeden van psychiatrie wordt Vangnet & Advies betrokken. Als het inderdaad om psychiatrie blijkt te gaan, gaat de betreffende persoon naar de Spoedeisende Psychiatrie Amsterdam (SPOR), waar na onderzoek een ambulant traject dan wel een inbewaringstelling in gang gezet wordt.

Openbaar Ministerie betrokken wordt bij de beoordeling van een strafzaak van een verwarde persoon of toegevoegd wordt aan het BOPZ-dossier ingeval een BOPZ-machtiging wordt aangevraagd.

Onderzocht zal moeten worden of een dergelijk casusoverleg voldoet aan de behoefte om op het grensvlak van de reguliere GGZ en de BOPZ in mogelijke toekomstige crisissituaties (waarbij het gevaar zich nog niet heeft voorgedaan), bij de GGZ te komen tot een snelle multidisciplinaire risicotaxatie, vooruitlopend op een eventueel verzoek tot een inbewaringstelling. Daarbij kan zich bij de GGZ de behoefte voordoen de officier van justitie te kunnen bevragen over de eventuele risico's rond een persoon. Onderzocht wordt hoe dit het beste vorm gegeven kan worden, gelet op de snelheid én zorgvuldigheid waarmee in een crisissituatie gehandeld moet worden. Aldus kan de officier in voorkomende gevallen zijn verzoekende rol bij de machtiging voortzetting IBS beter invulling geven. Een en ander zal nader met de GGZ worden uitgewerkt en van belang kunnen zijn voor de criteria die het OM hanteert bij de eventuele motivering ter zitting van het verzoek tot een machtiging voortzetting IBS en (straks in de nieuwe wetgeving) een crisismaatregel .

Daarnaast neemt het OM (op grond van de aankomende wet verplichte GGZ) deel aan een periodiek regionaal overleg met de colleges van burgemeester en wethouders, de politie, de geneesheer-directeuren van zorgaanbieders en overige ketenpartners in de zorg die deel uitmaken van een regio. Tijdens deze regionale overleggen worden knelpunten besproken en afspraken gemaakt. De inrichting van dit overleg en bijbehorende randvoorwaarden waarbinnen dergelijke afspraken kunnen worden gemaakt, moeten nader worden uitgewerkt door het Aanjaagteam Verwarde Personen.

5.3 Bemensing deelproject

Opdrachtnemer is de plv. Hoofdofficier Midden-Nederland, tevens vertegenwoordiger van het OM in het Aanjaagteam Verwarde Personen. Het projectteam omvat naast diverse OM-leden met expertise op het gebied van BOPZ en verwarde personen ook specialisten op het gebied van HRM (in verband met de personele intensivering en opleiding) en op het gebied van IT (in verband met de aanpassingen in BOPZ-OMNIS). In het kader van de onder 5.1 beschreven tweede taak, namelijk de samenhang te bewaken tussen de maatregelen die worden getroffen in het kader van het verbeterprogramma en de mogelijke consequenties van de voorstellen van het Aanjaagteam, zal het deelproject worden versterkt met specifieke OM expertise op het gebied van Veiligheidshuizen.

6. Maatregelen IT-verbeteragenda

6.1 Aanbevelingen Hoekstra

Het rapport Hoekstra benadrukt het belang van toegankelijkheid van samenhangende informatie binnen het gehele OM en de keten en dat de ICT-architectuur daarvoor goed moet zijn ingericht. Dit is van belang voor een slagvaardige besluitvorming en doelgerichte uitvoering van besluiten. In het rapport wordt gesproken van 'versnipperde geautomatiseerde informatiesystemen'. In het rapport wordt aanbevolen de ICT-architectuur te verbeteren. In dit hoofdstuk wordt eerst kort in paragraaf 6.2 aangegeven wat hiertoe onmiddellijk gerealiseerd dient en kan worden. Het betreft 'ad hoc' maatregelen om zo spoedig mogelijk binnen de bestaande regelgeving en ICT-systemen de noodzakelijke verbeteringen door te voeren. In de rest van het hoofdstuk wordt beschreven wat in meerjarig perspectief aan vernieuwing van de ICT-architectuur bij het OM en in de keten gerealiseerd dient te worden. Er zijn niet alleen korte termijn maatregelen noodzakelijk, ook het versterken van het fundament van de ICT is nodig om alle korte termijn maatregelen op langere termijn effect te laten (blijven) sorteren. Het verbeteren van de ICT-architectuur overstijgt de scope van het verbeterprogramma, omdat het gaat om het op niveau krijgen van de ICT-ondersteuning van alle kritische processen van het OM. Digitaal werken in de strafrechtsketen is een bredere randvoorwaarde voor een kwalitatievere, effectievere en efficiëntere strafrechtsketen en OM (rapporten GalanGroep/VPS/DWS). Niettemin verdient het de aandacht in het verbeterprogramma omdat het een cruciale randvoorwaarde is voor het laten slagen van de korte termijn maatregelen uit het Verbeterprogramma.

6.2 Korte termijn: IT maatregelen in relatie tot hoofdstukken 2 t/m 5

In het kader van de aanbevelingen van de commissie Hoekstra zijn er door de werkgroepen van de vier thema's in de hoofdstukken 2 t/m 5 (DNA, Uitvoering gerechtelijke bevelen tot voorlopige hechtenis en Gevoelige zaken, Executie van vrijheidsstraffen en BOPZ) verbeteringen beschreven die op korte termijn door het OM genomen moeten worden op het gebied van IT:

- GPS-DNA;
- nader onderzoek noodzakelijke aanpassingen in systemen in algemeen en afname DNA tijdens IVS in het bijzonder;
- functionaliteit om de executie-indicator handmatig aan te passen;
- optimaliseren en eventueel herbouw BOPZ-OMNIS.

Deze maatregelen vergen inspanning en inzet van middelen en zijn beschreven onder de randvoorwaarden van de betreffende hoofdstukken. Zie voor een overzicht van de kosten van deze maatregelen paragraaf 8.2.

Onder de randvoorwaarden zijn diverse IT-aanpassingen benoemd bij andere partners als politie en/of CJIB. Deze aanpassingen bij de partners lopen via de betreffende lijnen voor het beheer en IT-planning. Waar nodig wordt dit uitgewerkt in o.a. impactanalyses. Het resultaat kan leiden tot financiële gevolgen voor de ICT-portfolio van betreffende organisatie. Het is van belang om aan de voorkant de samenhang tussen de uitvoering van de verschillende IT-maatregelen te bewaken.

6.3 Maatregelen IT-agenda OM: de professional centraal

Het OM staat aan de vooravond van grote veranderingen. De positie van het OM in de samenleving is aan het veranderen en daarmee de interacties van de eigen professionals, ketenpartners en burgers. (Zie hierover ook hoofdstuk 7 over OM2020.)
Als gekeken wordt naar de OM organisatie inrichting, de interne processen en de informatievoorzieningen dan is er sprake van een te traditionele setting. Grootschalige (gedeeltelijk gedigitaliseerde) documentverwerking met grote gesloten backoffice systemen (GPS, NIAS, AMBER) die vanuit de standaard OM werkplekken gebruikt kunnen worden. De systemen zijn deels technisch verouderd. Het toevoegen van nieuwe functionaliteit is omslachtig en kost veel tijd en ontwikkelcapaciteit. De uitdaging voor de komende jaren is de zaak en de wijze waarop de professional daarbij wordt ondersteund centraal te plaatsen in de verbetering van de informatie voorziening. De OM professional moet daarbij meer in control komen om sneller en slimmer haar werk te kunnen doen.

De informatievoorziening moet de professional ondersteunen door het verbeteren van de informatiepositie. Er dient 7 x 24 uur de juiste betrouwbare informatie beschikbaar te zijn om tijdig een beslissing te kunnen nemen. De strafrechtsketen verzamelt grote hoeveelheden informatie over zaken, personen, gebeurtenissen en objecten. Die informatie kan voor professionals op uiteenlopende posities van belang zijn, maar bevindt zich doorgaans op verschillende plaatsen in de keten. De informatie moet voor de professional eenvoudig vindbaar en toegankelijk zijn, alsook authentiek, volledig en van voldoende kwaliteit. Het OM wil dat de juridische professional te allen tijde real-time een integraal en integer persoonsbeeld kan krijgen van slachtoffer, verdachte, getuige, veroordeelde en andere betrokkenen, om adequaat te kunnen acteren in de behandeling van de zaak. Hiervoor zal het noodzakelijk zijn om de huidige systemen te vervangen dan wel aan te passen en de systemen van de ketenpartners op elkaar aan te laten sluiten. Modernisering van het huidige IT landschap in de keten is dan ook een belangrijke randvoorwaarde. Digitaal werken binnen het OM en de keten is - blijkens de rapporten van de GalanGroep - een van de cruciale randvoorwaarden voor de benodigde systeemsprong van het OM en het toekomstbestendig maken van een beter presterende keten (VPS/DWS).

Het OM is betrokken bij alle fasen in de Strafrechtsketen (opsporing, vervolging, berechting en executie) en is daarmee ook afhankelijk van de ontwikkelingen bij een groot aantal ketenpartners. In de strafrechtsketen wordt intensief samengewerkt tussen de diverse ketenpartners. Hierbij moet het opsporings-, vervolgings-, berechtings- en executieproces naadloos op elkaar aansluiten. De strafrechtsketen wisselt nog steeds grote hoeveelheden informatie uit tussen de diverse bronsystemen. Deze uitwisseling is zeer divers. Informatie wordt op papier, per email of digitaal uitgewisseld. Gegevens moeten hierbij vaak nog handmatig geregistreerd worden. Dit met kans op fouten. In de strategische ICT agenda sluit het OM aan op de ambitie van de strafrechtsketen om de gestructureerde gegevens vanuit de diverse bronsystemen te ontsluiten. Dit volgens het principe van ‘eenmalige vastlegging en meervoudig gebruik’. Gegevens worden niet steeds opnieuw vastgelegd maar worden hergebruikt. Van dataentry naar datacontrole. Om het beoogde resultaat en efficiëntie te bereiken moeten de processen en de gegevensuitwisseling tussen de diverse ketenpartners nog beter op elkaar afgestemd worden. Om de beoogde verbetering te bereiken moet het digitaal uitwisselen van informatie tussen de verschillende partners, politie, OM, rechtspraak en CJIB, de norm worden. Het verminderen van verlies van informatie tussen ketenpartners, het vergroten van de kwaliteit, het verbeteren van de transparantie en voorspelbaarheid moet leiden tot het verminderen van uitval/verlies van zaken in de overdracht tussen de partners en tot het verminderen van de kans op fouten.

Integer en integraal persoonsbeeld (inclusief verwarde personen)

In opdracht van de stuurgroep DWS is een visie op digitale strafrechtsketen ontwikkeld. Een belangrijk thema in deze visie is het persoonsgericht werken en hiermee samenhangend het hebben van een integraal en real-time persoonsbeeld om adequaat te kunnen acteren op gebeurtenissen rond een persoon. In het rapport Hoekstra worden herhaaldelijk gewezen op het niet beschikken over de actuele informatie over Bart U. om de juiste beslissing te kunnen nemen. Daarbij gaat het o.a. om informatie m.b.t. de psychische gesteldheid van verdachten, contacten met de politie (‘politiemutaties’) en het tijdig aanleveren van strafrechtelijke beslissingen aan CJIB (informatiepositie CJIB). Ieder kritisch bedrijfsproces, waaronder ZSM, het behandelen van een BOPZ-procedure en de uitvoering van de executie vereist het kunnen verzamelen en beschikbaar stellen van de relevante persoonsinformatie. Het OM wil met ketenpartners samenwerken en informatie uitwisselen met behulp van portalen en services. Het service concept biedt de mogelijkheid om informatie uit bestaande bedrijfsprocessystemen te ontsluiten voor derden. De leverancier van informatie levert de dienst door een gebruikersinterface (Portaal) waarmee gegevens opgevraagd en/of gemuteerd worden door services. Voorbeelden zijn het DNA loket van de NFI en JD online voor het opvragen van justitiële documentatie. In strategische ICT agenda wil het OM de service en portaalstrategie gebruiken om ten behoeve van de persoonsgerichte aanpak de relevante informatie over de betrokken Justitiabelen te ontsluiten.

Op dit moment worden 2 grote digitaliseringsprogramma’s uitgevoerd die in elkaars verlengde invulling moeten geven aan digitaal werken in de strafrechtketen:
Het programma VPS/DWS onder regie van de DGRR realiseert binnen de strafrechtketen voorzieningen (IT en regelgeving) waarmee processtukken, dossiers en gegevens volledig digitaal door de keten bewegen. Ook het programma USB kent voor de executieketen een sterke IT-component. Binnen het OM wordt met het programma Digi-OM een aantal voorzieningen gerealiseerd die tot en met de grens van het OM volledig digitaal werken mogelijk maken.

6.4 Programma Digi-OM/DWS/VPS

De beschreven veranderingen in werkprocessen en IT binnen het OM en haar directe omgevingen zijn omvangrijk en complex. Op dit moment zijn er twee grote digitaliseringsprogramma's die in elkaars verlengde invulling moeten geven aan digitaal werken in de strafrechtketen. Het programma VPS/DWS onder regie van de DGRR realiseert binnen de strafrechtketen voorzieningen (IT en regelgeving) waarmee processtukken, dossiers en gegevens volledig digitaal door de keten bewegen. Binnen het OM wordt met het programma Digi-OM een aantal voorzieningen gerealiseerd die tot en met de grens van het OM volledig digitaal werken mogelijk maken.

Deze programma's richten zich op het verbeteren van de uitwisseling van de gegevens tussen politie, het OM, de rechtspraak en de executiepartners. De kans op tekortkomingen in datakwaliteit en mogelijke onvolkomenheden bij uitwisseling van gegevens moet en zal sterk afnemen. Zodat bijvoorbeeld het 'bevel tot gevangenneming' niet meer met een faxbericht naar een multifunctionele printer op het politiebureau gestuurd wordt maar met een gecontroleerde kwaliteit en gegarandeerde verzending bij de juiste politiemedewerker belandt.
Binnen het OM is er op de parketten een hybride situatie in het werken met de informatie-systemen en dossiers. Parketmedewerkers moeten werken met GPS en COMPAS, met papieren en digitale dossiers en met nieuwe technologie en verouderde technologie. Dit heeft als risico dat dossiers incompleet zijn en er extra handmatige administratieve handelingen moeten worden verricht e.d.

Het realiseren van de projecten uit deze programma's is van directe noodzaak voor het duurzaam kunnen opvolgen van de aanbevelingen Hoekstra. Zoals hierboven uitgelegd is de realisatie en financiering van deze benodigde vernieuwing noodzakelijk. De commissie Hoekstra heeft dringend aanbevolen de IV voorziening en de hiervoor benodigde infrastructuur bij het OM en de keten te verbeteren. In de afgelopen jaren heeft het OM het reguliere onderhoud prioriteit gegeven in het informatieplan terwijl de vernieuwing door financiële krapte is achtergebleven. Verbeteren en vernieuwen van de informatiesystemen en infrastructuur is dan ook noodzakelijk en behoren dus een plek te krijgen in het verbeterprogramma. Hoekstra onderstreept de urgentie van de programma's VPS/DWS, Digi-OM en USB.

6.5 Programma USB

Het programma USB implementeert de overdracht van de verantwoordelijkheden voor de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke bevelen van het OM naar de Minister. Doel van de wet is het beter en sneller uitvoeren van straffen in een goed geïnformeerde keten. Uitgangspunt van het USB design is dat alle informatie via de digitale Universele Zaaksinterface (UZI) wordt uitgewisseld tussen OM, CJIB en JustID. Hierdoor ontstaat betrouwbare en bedrijfszekere uitwisseling tussen het OM en haar executiepartners. AICE heeft de opdracht om de coördinatie uit te voeren op alle strafrechtelijke beslissingen en de voorlopige hechtenis. Hierbij is een persoonsgerichte benadering essentieel. Dat maakt het mogelijk voor de politie om een persoon eenmaal aan te spreken voor meerdere executieopdrachten. Om het OM voldoende te informeren over het verloop van een executieopdracht is het van belang om in het programma USB voldoende prioriteit te geven aan het realiseren van een 24/7 IT beschikbaarheid van een integraal beeld van de executieopdrachten bij een persoon. Dit betreft alle personen waar nog een strafrechtelijke beslissing of opdracht tot voorlopige hechtenis door AICE in behandeling is genomen.

6.6 Modernisering IV Infrastructuur OM2020

Het OM is gestart met het moderniseren van haar verouderde informatievoorziening. De uitdaging is om deze constellatie de komende jaren om te zetten naar een omgeving die veel efficiënter en goedkoper wordt en sneller kan inspelen op nieuwe business vragen en nieuwe vormen van informatie uitwisseling. Het modulair vernieuwen van functionaliteit en het gebruik van de servicearchitectuur staat centraal. Om invulling te kunnen geven aan de visie OM 2020 en de informatievoorziening hierbij aan te laten sluiten vindt er de komende jaren een vernieuwing plaats van de huidige IV infrastructuur en de hierbij behorende besturings- en ontwikkelprocessen. Kernpunten zijn:
- verbetering van de IT Governance (besluitvormings)processen;
- inrichten van een Operationeel Risico Management framework;

- uitfaseren van niet-strategische en verouderde bedrijfsapplicaties (m.n. Compas) en verminderen complexiteit;
- technologische vernieuwing van de huidige informatiesystemen op basis van servicearchitectuur (portalen, apps en services);
- infrastructurele vernieuwing van strategische bedrijfsapplicaties per gedefinieerde werkomgeving voor een meer stabiliteit en een stap richting 7x24 uur beschikbaarheid (ter ondersteuning portalen en keteninformatiesystemen).

Deze vernieuwingen zijn nodig om het ICT-fundament te versterken en vormen daarmee de basis onder de maatregelen uit het Verbeterprogramma. De belangrijkste informatiesystemen (GPS en NIAS) zijn immers meer dan 10 jaar oud en dus technisch verouderd. Het OM wil graag starten met het moderniseren van haar verouderde informatievoorziening. De uitdaging is deze constellatie de komende jaren om te zetten naar een omgeving die veel efficiënter en goedkoper wordt en sneller kan inspelen op nieuwe business vragen en nieuwe vormen van informatie uitwisseling. Het OM beschrijft in de Enterprise Architectuur 2020 de “informatievoorziening” stip op de horizon en geeft vervolgens de inrichtingsmodellen, kaders en richtlijnen om daar te komen. In deze architectuur staat het modulair vernieuwen van functionaliteit en het gebruik van de servicearchitectuur centraal. Dit nieuwe moderniseringsprogramma is dus nodig om de gevraagde 7 x 24 uur ondersteuning te bieden met een systeem dat bedrijfszeker is en voldoet aan de gestelde eisen van bedrijfscontinuïteit.

6.7 Benodigd budget

	2016	2017	2018	2019
Programma Digi-OM/DWS/VPS	-	€ 8,0 mln.	€ 6,0 mln.	€ 6,0 mln.
Modernisering IV Infrastructuur OM 2020	-	€ 5,0 mln.	€ 5,0 mln.	€ 5,0 mln.

7. Overige maatregelen

7.1 Aanbevelingen Hoekstra

Naast de maatregelen uit de vorige hoofdstukken, onder te verdelen in maatregelen voor de korte termijn en voor de lange termijn / fundament, is er ook een aantal maatregelen die vallen onder al bestaande programma's of structuren, een ander karakter of een bredere scope hebben dan de meeste maatregelen van het Verbeterprogramma, of een bredere scope hebben dan verwarde personen en maatschappelijke veiligheid. Daarom is de uitwerking van die maatregelen gekoppeld aan aparte opdrachtnemers via opdrachten van het College. Het gaat dan om maatregelen die zijn gerelateerd aan de volgende aanbevelingen uit het rapport.

- Voor een slagvaardig en doelmatig functioneren van het Openbaar Ministerie zijn leiding, gezamenlijkheid en eenheid nodig.
- Maak één Officier van Justitie en – indien nodig – één advocaatgeneraal hoofdverantwoordelijk voor de behandeling van strafzaken.
- Zorg voor een gediversifieerde samenstelling van het college van procureurs-generaal.

7.2 Maatregelen OM

In de maatregelen kan ook hier onderscheid gemaakt worden tussen maatregelen die op korte termijn genomen kunnen worden en maatregelen die een langduriger karakter kennen. Het versterken van gezamenlijkheid, leiding en professionele verantwoordelijkheid betreft geen 'eenmalige' activiteit of maatregel, maar vraagt langdurig aandacht om dit binnen het OM te versterken. Dit gebeurt binnen het programma OM2020.

7.2 a – Diversifiëring samenstelling College van procureurs-generaal

De commissie-Hoekstra heeft aanbevolen de samenstelling van het College van procureurs-generaal meer te diversifiëren. De Minister van V&J heeft deze aanbeveling onderschreven en heeft inmiddels een wetsvoorstel in consultatie gebracht waarin het mogelijk wordt ook een niet-jurist tot procureur-generaal te benoemen. Het College heeft hier positief over geadviseerd. Door deze nieuwe wet wordt het mogelijk om ook personen met andere, specifieke deskundigheid als lid van het College te benoemen.

7.2 b – Honorair AG's

De zaak van Van U. is in hoger beroep behandeld door een honorair advocaat-generaal (AG). Het College heeft besloten dat inzet van honorair AG's (op oproepbasis) wordt stopgezet. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat dit de honorair AG's betreft en niet geldt voor officieren van justitie die in het kader van hun opleiding of functie tevens zijn aangesteld als plaatsvervangend AG.

7.2 c – OM2020

Met het in 2013 gestarte programma OM2020 bouwt het OM aan een toekomstbestendige, betaalbare organisatie die flexibel inspeelt op wat de samenleving van het OM mag verwachten. De gedachte van het OM als één concern is hierbij leidend; het programma wordt geïnitieerd en gedragen door de gehele top. Dit sluit aan bij de aanbeveling uit het rapport Hoekstra om te werken aan een slagvaardig en doelmatig functioneren Het werk wordt georganiseerd in vijf werkomgevingen (Interventies/ZSM, Onderzoeken, Ondermijning, Productie, Hoger Beroep) waar officieren en hun ondersteuning met focus kunnen werken, en daardoor met meer kwaliteit, effect en doelmatigheid. Voor de werkomgevingen worden professionele standaards ontwikkeld voor het hele OM, gekoppeld aan de daarvoor benodigde investering in opleiding, vakmanschap en competenties. Het programma OM2020 bestaat uit initiatieven, projecten en programma's die bijdragen aan een toekomstbestendig OM met hoog maatschappelijk rendement tegen verantwoorde kosten. Innovatieve werkwijzen worden ontwikkeld en beproefd door de OM-onderdelen, gericht op verbeteringen die merkbaar zijn in het dagelijkse werk van de professional en de gewenste uitkomsten opleveren voor de samenleving. Voorbeelden van focusthema's zijn toegankelijkheid OM (via Service Portaal OM), vakmanschap, ketenlogistiek, kwetsbare daders en slachtoffers, portfolio/programmamanagement en de doorontwikkeling

van de inrichting van het operationeel model en de werkomgevingen. Deze projecten ontwikkelen zich van onderop, van en met medewerkers. De top van het OM geeft hier nadrukkelijk leiding aan.
OM2020 is een langer lopend programma. De verantwoording loopt rechtstreeks aan het College. Over de inhoud, stand van zaken en voortgang van OM2020 is het departement van V&J recent geïnformeerd via het tweede rapport van de GalanGroep van juni 2015. Het voortzetten van het programma OM2020 met nog meer nadruk op de ontwikkeling van professionele standaards en vakmanschap is van wezenlijk belang om de maatregelen uit het Verbeterprogramma echt effectief te laten zijn. Zodat de medewerkers van het OM in de zaken steeds oog en oor hebben voor de maatschappelijke context van de zaak en de verdachte, en in staat zijn het daarbij passende handelingsrepertoire toe te passen.

7.2 d – Ontwikkeling balans tussen professionele verantwoordelijkheid en bedrijfsmatige ondersteuning

Het thema 'hoofdverantwoordelijk voor de behandeling van strafzaken' wordt invulling gegeven via twee lijnen: a) binnen de processen die direct gerelateerd zijn aan 'gevaarzetting bij verwarde personen'; die lijn is uitgewerkt binnen het verbeterprogramma in de hoofdstukken 2 tot en met 5; b) in brede zin, in alle primaire processen, dwars door het hele Verbeterprogramma heen.
Deze tweede lijn wordt separaat van het verbeterprogramma uitgewerkt door het College. Het gaat hierbij om de ontwikkeling van een visie op de lange termijn voor een juiste balans tussen professionele verantwoordelijkheid enerzijds en een efficiënte en effectieve bedrijfsmatige ondersteuning anderzijds. Hierin zullen OM2020, de Taskforce OM/ZM en het Regieteam proceskringen elk een rol spelen.

Over dit thema is reeds opgemerkt dat strafzaken van meer dan gemiddelde ernst die het OM behandelt in de huidige afdelingen Onderzoeken op de parketten, onder regie van één officier als hoofdbehandelaar worden afgedaan. In het kader van OM2020 wordt, naast de bestaande en eerder genoemde gevoelige zaken procedure, verder uitgewerkt wat deze hoofdverantwoordelijkheid inhoudt, zoals voor het gezag van de officier over de opsporing door de politie, voor de bejegening van het slachtoffer, en voor de volledigheid van het dossier ten behoeve van zijn beslissing en de eventuele behandeling ter zitting, en daarmee voor de informatie-uitwisseling met onder andere de reclassering en het NIFP. Deze verantwoordelijkheid stoelt op de vakbekwaamheid van de professional die actieve betrokkenheid en maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef toont. De professional dient daarin te worden ondersteund door sluitende administratieve werkprocessen, Human Resources Management, het vak ondersteunende ICT en op hun taak toegeruste medewerkers.

Ook is professionele verantwoordelijkheid reeds één van de hoofdthema's van de Task Force OM/ZM. In dit kader wordt gedoeld op het algemene uitgangspunt dat officier en AG op basis van een planmatige aanpak zelf diens zaak behandelt en ter zitting motiveert. Dit vergt een efficiënte rooster- en planningssystematiek, goede (afspraken over) samenwerking met de rechter, afstemming met de balie, werkzame logistieke begeleiding van de strafzaken, tijdige aanlevering van processen verbaal en een juiste administratieve begeleiding (waaronder een zaakvolgsysteem). Aan al van deze aspecten wordt vanuit de Task Force OM/ZM met focusparketten gewerkt, in afstemming met de politie en de rechterlijke macht.

Deze ontwikkelingen zijn reeds langere tijd geleden ingezet en zullen – mede naar aanleiding van de aanbevelingen Hoekstra - een verdere verdieping vergen gedurende de komende jaren, in aanloop naar de inrichting van het OM2020. Een en ander werkt door bij de inrichting van de parketadministratie. Tegen de achtergrond van de casus Bart van U. zal door het OM ingezet worden op een versnelling van het bedrijfsvoeringstechnisch beter faciliteren van het primaire proces en de professional, zodat de onderscheidene functionarissen, van administratief medewerker tot Officier van Justitie en advocaat-generaal, beter in staat gesteld worden om genoemde verantwoordelijkheid voor elk facet van de strafzaak meer waar te maken dan thans soms mogelijk is.

7.3 Randvoorwaarden

Bovengenoemde maatregelen vergen vooralsnog geen nadere randvoorwaarden. De uitwerking van een visie over de balans tussen professionele verantwoordelijkheid enerzijds en bedrijfsvoering anderzijds, kan echter nadrukkelijk consequenties hebben voor de werkwijze en inrichting van de organisatie, waarmee de vraag naar randvoorwaarden opnieuw actueel wordt.

7.4 Planning

Ad 7.2 a – Het wetsvoorstel diversifiëring samenstelling College is in consultatie.
Ad 7.2 b – Honorair AG's worden niet meer ingezet.
Ad 7.2 c – OM2020: loopt sinds 2013.
Ad 7.2 d – Een beschrijving van de uitgangspunten voor en invulling van de balans tussen professionele verantwoordelijkheid en bedrijfsmatige ondersteuning is eind 2015 gereed.

7.5 Benodigd budget

De uitwerking van de genoemde visie voor de lange termijn op balans tussen professionele verantwoordelijkheid en bedrijfsmatige ondersteuning kan leiden tot een veranderde inrichting van de werkprocessen en verantwoordelijkheden, waarvan de financiële consequenties alsdan moeten worden uitgewerkt.

8. Planning en benodigd budget

8.1 Planning

	2016	2017	2018	2019
DNA				
Alle maatregelen DNA inclusief intensivering administratieve DNA blokken, ICT aanpassingen GPS-DNA (hoofdstuk 2)				
Afname DNA tijdens IVS: afhankelijk van wetswijziging				
Uitvoering gerechtelijke bevelen tot voorlopige hechtenis en Gevoelige zaken				
Alle maatregelen (hoofdstuk 3)				
Executie vrijheidsstraffen				
Alle maatregelen inclusief aanpassen functionaliteit executie-indicator handmatig aan te passen (hoofdstuk 4)				
BOPZ				
Alle maatregelen m.b.t. onmiddellijke optimalisering van huidige centrale verzoekersrol i.h.k.v. BOPZ (paragraaf 5.1)				
Vernieuwen rol en positie OM, gemeente, politie, GGZ in omgang met *verwarde personen* (aansturing van VWS en V&J; paragraaf 5.2)				
IT verbeteragenda lange termijn				
Programma Digi-OM/DWS/VPS				
Modernisering IV Infrastructuur OM 2020				
Overige maatregelen				
Honorair AG's en diversifiëring samenstelling college van procureurs-generaal				
OM2020 en ontwikkeling balans tussen professionele verantwoordelijkheid en bedrijfsmatige ondersteuning				
Veranderde inrichting van de werkprocessen en verantwoordelijkheden n.a.v. uitwerking van lange-termijnvisie professionele verantwoordelijkheid				

8.2 Benodigd budget OM

Verbeterprogramma	2016	2017	2018	2019 e.v.
DNA				
GPS-DNA	€ 2,0 mln.	-	-	-
Intensivering DNA blokken (12 fte HBO niveau, middensom S8, met CAO correctie, overhead 31.000/fte conform 'handleiding overheidstarieven 2015')	€ 1,0 mln.	€ 1,0 mln.	€ 1,0 mln.	€ 1,0 mln.
Kosten voor pilot afname DNA direct na vonnis	Pm	Pm		
Impact wetswijziging over afname van DNA tijdens IVS op IT en benodigde capaciteit: nader te bepalen	-	Pm	Pm	Pm
Executie vrijheidsstraffen				
Functionaliteit om de executie-indicator handmatig aan te passen	€ 0,1 mln.	-	-	-
BOPZ				
Intensivering BOPZ (10 OvJ S9, 20 parketsec. S9, 20 adm. mdw. S7, met CAO correctie, overhead 31.000/fte conform 'handleiding overheidstarieven 2015')	€ 4,0 mln.	€ 4,0 mln.	€ 4,0 mln.	€ 4,0 mln.
Opleiding BOPZ ontwikkelen en laten volgen	Pm	Pm		
Optimaliseren en evt. herbouw BOPZ-OMNIS	€ 1,0 mln.	€ 1,0 mln.	-	-
Aanvullende (ICT-)maatregelen WvGGZ	-	Pm	Pm	Pm
TOTAAL (excl. PM)	**€ 8,1 mln.**	**€ 6,0 mln.**	**€ 5,0 mln.**	**€ 5,0 mln.**

	2016	2017	2018	2019
IT verbeteragenda lange termijn				
Programma Digi-OM/DWS/VPS	-	€ 8,0 mln.	€ 6,0 mln.	€ 6,0 mln.
Modernisering IV Infrastructuur OM 2020	-	€ 5,0 mln.	€ 5,0 mln.	€ 5,0 mln.
Overige maatregelen				
Veranderde inrichting van de werkprocessen en verantwoordelijkheden n.a.v. uitwerking van lange-termijnvisie professionele verantwoordelijkheid	-	Pm	Pm	Pm
TOTAAL (excl. PM)	**-**	**€ 13 mln.**	**€ 11 mln.**	**€ 11 mln.**

Bijlage I – Aanbevelingen rapport gerelateerd aan maatregelen OM

Aanbevelingen (P224-226 van Hoekstra)	*Toelichting*	*Uitwerking*
1.1 Zorg voor een andere opzet voor afname van DNA en kies voor DNA-afname bij verdachten van misdrijven als omschreven in artikel 67, eerste lid van het *Wetboek van Strafvordering.* Maak daarbij onderscheid tussen afname, aanmaak DNA-profiel en opslag in de DNA-databank. Door met afname te volstaan wordt de rechtspositie van de verdachte met de nodige waarborgen omkleed	Hier is het departement eerst aan zet: bekijken of dit i.h.k.v. de EVRM uitvoerbaar is. Alsdan kan hieraan evt. vervolg worden gegeven.	• Projectteam DNA-V • Wrkgr. digitalisering (i.s.m. DVOM-I en Programmateam Digi-OM)
1.2 Voer in afwachting van een wettelijke regeling als tussenoplossing in dat veroordeelden meteen na hun veroordeling, meteen na de uitspraak, DNA afstaan		• Projectteam DNA-V
1.3 Verbeter de positionering, kwaliteit en kwantitatieve bezetting van de zogeheten DNA-blokken		• Projectteam DNA-V • Wrkgr. digitalisering (i.s.m. DVOM-I en Programmateam Digi-OM)
2 Zorg voor heldere procedures voor internationale signalering en signalering in het opsporingsregister		• Wrkgr. Uitvoering Gerechtelijk Bevel/VH/Gevoelige zaak
3 Kies voor een actieve rol van de Officier van Justitie bij de omgang met personen met psychische problemen en gevaarzetting. Neem hierover een besluit in de komende nota van wijzigingen bij het *wetsontwerp verplichte geestelijke gezondheidszorg*		• Wrkgr. BOPZ • Wrkgr. digitalisering (i.s.m. DVOM-I en Programmateam Digi-OM)
4.1 Voor een slagvaardig en doelmatig functioneren van het Openbaar Ministerie zijn leiding, gezamenlijkheid en eenheid nodig	Met het programma OM2020 bouwt het OM aan een toekomstbestendige, betaalbare organisatie die flexibel inspeelt op wat de samenleving van het OM mag verwachten. De verantwoording van OM2020 op dit punt loopt rechtstreeks aan het College, dus niet via het Verbeterprogramma.	• OM2020
4.2 Maak één Officier van Justitie en – indien nodig – één advocaatgeneraal hoofdverantwoordelijk voor de behandeling van strafzaken	Het thema ‘hoofdverantwoordelijk voor de behandeling van strafzaken’ wordt invulling gegeven via twee lijnen: a) binnen de processen die direct gerelateerd zijn aan ‘gevaarzetting bij verwarde personen’; die lijn wordt uitgewerkt binnen de werkgroepen van het verbeterprogramma; b) in brede zin, in alle primaire processen; die lijn wordt separaat van het Verbeterprogramma uitgewerkt in een visiedocument door het College.	• Wrkgr. BOPZ • Wrkgr. Uitvoering Gerechtelijk Bevel/VH/Gevoelige zaak • In brede zin (b): n.t.b.

	Tenuitvoerlegging rechterlijke bevelen belegd binnen eerste lijn, ook bij uitspraak Hof	• Wrkgr. Uitvoering Gerechtelijk Bevel/VH/Gevoelige zaak • Ressortsparket
	Maatregelen t.a.v. inzet van honorair AG's.	• Ressortsparket
4.3 Verbeter de informatievoorziening binnen het Openbaar Ministerie en tussen het Openbaar Ministerie en de politie	Specifiek voor problematiek van omgang met personen met psychische problemen en gevaarzetting	• Wrkgr. digitalisering (i.s.m. DVOM-I en Programmateam Digi-OM)
4.4 Zorg voor een gediversifieerde samenstelling van het college van procureurs-generaal	Wetsvoorstel diversifiëring samenstelling College van PG (is in voorbereiding). Uitwerking en implementatie van deze aanbeveling buiten de scope van het Verbeterprogramma.	• WBOM
4.5 Besteed aandacht aan gevoelige zaken en wijs aan het criterium 'gevaar voor de samenleving' een zwaar gewicht toe	Het criterium gevaar voor de samenleving moet worden toegevoegd aan de criteria voor bepaling van een 'gevoelige zaak'.	• Wrkgr. Executie • Wrkgr. Uitvoering Gerechtelijk Bevel/VH/Gevoelige zaak
4.6 Verbeter de IT-architectuur	De werkgroep Digitalisering is ondersteunend aan de 4 deelprojecten (voorzover elk deelproject belangrijke aanpassingen aan ICT vereist). Voor de opzet van de IT verbeteragenda en het verbeteren van de ICT-architectuur, overstijgt deze werkgroep de scope van het Verbeterprogramma, omdat het gaat om het op niveau verkrijgen van de ICT ondersteuning van alle kritische processen van het OM. De werkgroep Digitalisering valt daarom samen met het Programmateam Digi-OM.	• Wrkgr. digitalisering (i.s.m. DVOM-I en Programmateam Digi-OM)
5.1 Betrek de geestelijke gezondheidszorg bij de *Veiligheidshuizen* 5.2 Ken aan informatie van familie voldoende gewicht toe bij de voorbereiding en de behandeling van (voortzetting van) inbewaringstelling en zorgmachtiging. Benut beter de onder de *Wet* BOPZ bestaande mogelijkheden om vooraf en ter zitting de familie te horen 5.3 Zorg – vooruitlopend op invoering van de *Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg* – voor een tijdelijke wettelijke maatregel om verplichte zorg aan personen met psychische problemen die een gevaar voor anderen betekenen en niet-vrijwillig aan behandeling willen meewerken. Doe zo spoedig mogelijk een voorstel voor een wettelijke interim-regeling.		• Wrkgr. BOPZ • Wrkgr. digitalisering (i.s.m. DVOM-I en Programmateam Digi-OM)

Bijlage II – Procesbeschrijving Signalering na een bevel gevangenneming

De procesbeschrijving Inleveren opgeëiste personen (uitgaand EAB) sluit aan bij voormelde handboeken. Elementen uit deze procesbeschrijving kunnen worden benut om op te nemen in de gewenste procesbeschrijving.
Genoemde handboeken en procesbeschrijving genieten onvoldoende bekendheid en dienen breder onder de aandacht te worden gebracht bij medewerkers OM en politie die met internationale signalering van doen kunnen krijgen. De IRC-officieren en IRC-politiechefs kunnen hier een rol in vervullen aangezien de IRC's fungeren als kenniscentra voor rechtshulp.
Daarnaast kunnen de handboeken en procesbeschrijving makkelijker benaderbaar worden gemaakt door duidelijker plaatsing op de intranetten van OM en politie.
In de huidige praktijk blijkt er behoefte te zijn aan eenduidige procesbeschrijving voor het tenuitvoerleggen van een bevel gevangenneming en een bevel opheffing schorsing voorlopige hechtenis door rechtbank of Hof (zowel in het stadium van de raadkamer als de inhoudelijke behandeling ter zitting), inclusief het signaleren.
Hieronder zal het gewenste proces worden beschreven, waarbij de bevelen door de officier worden afgegeven aan de politie op het niveau van operationeel leidinggevende.

Procesbeschrijving bij strafzaak waarvan de inhoudelijke behandeling in de fase van 1e aanleg is:

1. Rechtbank beveelt gevangenneming of beslist tot opheffing schorsing voorlopige hechtenis.
2. Gedetineerden administratie ontvangt bevel/beschikking van de rechtbank.
3. In geval van bevel/beschikking ter zitting of bij vonnis informeert de zittingsofficier de gedetineerden administratie.
4. Gedetineerden administratie registreert bevel/beschikking in COMPAS.
5. Gedetineerden administratie informeert de zaaksofficier.
6. De zaaksofficier geeft onmiddellijk opdracht aan de politie (op het niveau van operationeel chef bij de regionale recherche, districtsrecherche of bij een betrokken basisteam) om het bevel uit te voeren en de woon- of verblijfplaats van de aan te houden persoon vast te stellen. Deze opdracht dient te worden vastgelegd in het politiesysteem.
7. Gedetineerden administratie signaleert verdachte/veroordeelde in opsporingsregister via COMPAS – CJIB – opsporingsregister (OPS).
8. CJIB geeft een terugkoppeling van de invoering van de persoon in het opsporingsregister aan de gedetineerden administratie.
9. De zaaksofficier volgt de vorderingen van de politie en bespreekt eens in de 4 weken (of zoveel eerder indien nodig) de voortgang met de politie.
10. Indien er een internationale signalering noodzakelijk is:
11. De zaaksofficier van Justitie vaardigt een Europees aanhoudings- of arrestatiebevel (EAB) uit via de Operationeel politiechef van het Internationale Rechtshulp Centrum (IRC)
12. De officier geeft de opdracht om de gegevens van de betrokken persoon in het Nationale Schengen Informatie Systeem (NSIS) in te voeren.
13. Deze opdracht dient te worden vastgelegd in Luris, het registratiesysteem, van de IRC's.
14. De zaaksofficier registreert bij gevoelige zaak beslissing rechtbank en aanhouding in het ZOZ-systeem.
15. De zaaksofficier stelt de gedetineerden administratie op de hoogte van de aanhouding.
16. De gedetineerden administratie zorgt voor betekening van de beschikking door de politie.
17. De gedetineerden administratie regelt een detentieplaats en registreert in COMPAS dat de voorlopige hechtenis opnieuw is aangevangen.

Procesbeschrijving bij strafzaak waarvan de inhoudelijke behandeling in de fase 2e aanleg is:

a) Hof beveelt gevangenneming of beslist tot opheffing schorsing
b) Gedetineerden administratie RP ontvangt beslissing
c) Gedetineerden administratie RP draagt beslissing Hof over aan gedetineerden administratie AP
d) Gedetineerden administratie RP informeert zaaks AG.
e) Zaaks AG informeert de zaaksofficier (executieofficier).
f) Zie verder punt 4 van het proces in de fase van 1e aanleg.